

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

సాక్షి సామయిక పత్రిక

శాసనమునకు వేరు

అనుభూత్యాయుక్తేద నిలయమువారి
యోగ్యతలు.

1. స్వతంత్రము. (గౌరవం) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మురిగిపోయిన నకాళ్లుగాని, చేతులుగాని, చెండుమాడులు ధృఢపయోగించి నయథౌఢిలోనికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
  2. గంధక కృష్ణము. ఇదివర కెన్నడు నెవ్వరిచేతను తయారు చేయబడలేదు. చాల విచారణవైది కనిపెట్టబడినది. కుష్ఠ నకును, కడుపుబొంబులకును, దీనివంటివంటివంటి. వెల రు 1-కి 1-0-0
  3. ప్రణవాళిని. (పలాశ్రి) ఎట్టి యసాధ్యమగు పుండ్లను నవలీలగా మాపును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-8-0
  4. గంధక నారికేళము. ఇది మూడుపూతలలో నెట్టిగజ్జనిచిడు మును, రూపుమాపును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-4-0
  5. కృష్ణకాశీ పొడుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుష్టికిని, వైశ్యకాంతికిని మి క్కిలి యుపయుక్తము. వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అంధు, సన్న్.
అనుభూత్యాయుక్తేదనిలయం, శ్రీ గామత్తిరం, విశాఖపట్నం.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ మియింటి నలంకరించు ఫామాసులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చతురగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		18-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరువలు 3x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 1/2 28-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సాఫా కుర్చీ పేముది		8-8-0

కాల్కటాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎన్. పొన్ను స్వామి పిల్లై అంధుసన్
కానిబో మేకర్సు 41/42 గాటౌ బజారుడిది, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాద్ధేయుల కుద్దేశింపబడిన ఆత్మ రుపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన పేయిరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మ రుపయోక్త సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యిక్కనుని మీదగ్గరినున్న హెచ్చుపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని ముకుత్రా యుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 టౌన్సు ఆత్మరగల పెద్దసయిత బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ ాడుచుండు కాడ్లు డబ్బీ 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి సెం 29, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్లవరు బజారు సమీపం మదరాసు.

న ర్వ జీ వ న్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవనంట్టి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వికుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజుపంటిది. రక్తమును క్షుభపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాంతియునిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాళము చేయుటలో సంజీవనంట్టిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోటీజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16 కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరుపల్లి క్షేత్ర మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డ సులు వ గ యి రా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునపుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వ్యాసినయెడల చాలసులువుగా యుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జిలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. పం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిత్రాలో జేర్చబడును. వనసాపకుడు.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కి-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరకైలుప్రేషనును దెలుపవలెను.

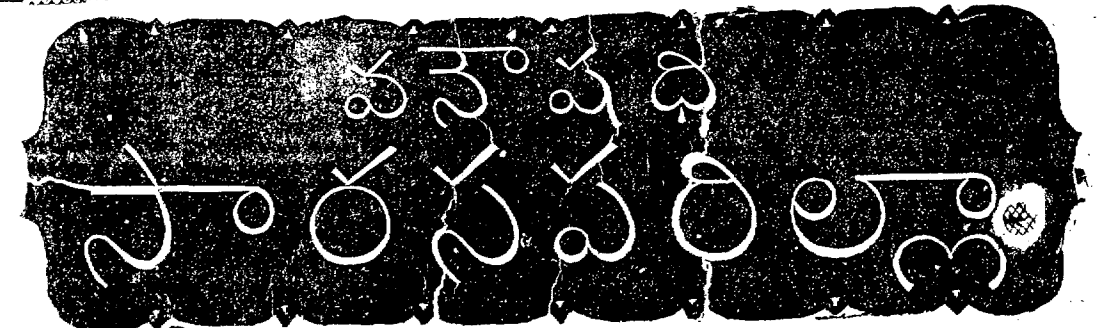
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాం అడ్డను
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. శ్మశ్మి, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమునలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన కుమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతవలకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును చాలాచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

హిందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు నే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నపురి నౌకాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 31-వ తేది

ప్రేమరు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
ఎక్స్ మా	నాగపట్నం	28	రంగూను	31
అంబోటి	నెటూర్	30	కలకత్తా	30
కుర్ మార్కు	ఆంట్టూరు	28	కలకత్తా	30
కన్ లిస్టెన్	లివర్ పూలు	28	కలకత్తా	4 ఆగస్టు

రానున్నవి.

నుబేదారు	బాంబాయి	30 జూలై	కలకత్తా	30 జూలై
రాజా	బావా	30	కలకత్తా	30
హోల్బ్రూక్	రంగూను	30	—	—
కోబ్యూబా	న్యూయార్కు	30	కలకత్తా	—
డండోలా	వేస్టెస్	2 ఆగస్టు	కలకత్తా	4
ఎలి ఫెంటా	నాగపట్నం	2	రంగూను	7
చెనాజ్	కలకత్తా	2	డెమిరారా	4
హవిల్ దా	బాంబాయి	2	కలకత్తా	2
సి. రోబిన్సన్	బాంబాయి	2	లండను	4
సి. ఆఫ్ వుద్రా	కాకినాడ	4	లండను	6
టీస్టా	ప్రెయిట్స్	5	ప్రెయిట్స్	6
కాబింగ్	న్యూయార్కు	6	—	—
నూమిడియా	కలకత్తా	7	ట్రీస్టు	8
మసోరా	లండను	9	కలకత్తా	10

ఈతేదీలలో కొంచెము మార్పులు.

వాతావరణ ప్రతి

1914 సం॥ జూలై నెల 31-వ తేది

ప్రదేశములు.	జూలై 31 తేది ఉదయం 8 గంటలలో నాగపట్నం నుండి	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		అధికతమ ఉష్ణోగ్రత.	అల్పతమ ఉష్ణోగ్రత.	గరిష్ఠ వర్ష పాతము.	గరిష్ఠ వర్ష పాతము.	గరిష్ఠ వర్ష పాతము.
గోపాలపురము	29.574	79.8	79.4	0.02	27.17	15.86
వాల్తేరు	...	...	...	...	...	...
కాకినాడ	29.651	82.8	77.5	0.60	16.20	12.25
బందరు	29.661	83.2	78.7	...	13.39	12.51
గుంటూరు	...	84.3	78.0	...	10.16	...
నెల్లూరు	29.689	82.0	76.6	...	5.89	5.11
మద్రాసు	29.717	82.1	76.0	0.04	5.10	7.87
కడపూరు	29.725	84.0	79.3	...	5.14	6.25
నాగపట్నం	29.716	75.9	79.8	...	2.57	5.82
కొలంబా	29.788	85.3	75.4	0.30	32.00	33.52
తిరువనంతపురము	29.790	88.2	75.5	0.01	34.90	33.62
కోచ్చిన్	29.795	77.7	72.9	1.41	57.12	67.61
కల్కికోట్ట	29.765	75.2	73.8	0.77	76.48	77.04
మంగుళూరు	29.760	76.3	74.6	1.07	83.77	81.24
బాంబాయి	29.617	77.4	76.0	3.86	47.02	44.2
హైదరాబాదు	29.684	74.3	70.6	...	22.74	12.21
అనంతపురము	...	81.0	74.1	...	4.66	6.49
బళ్లారి	29.645	80.7	75.1	...	8.40	8.64
కర్నూలు	29.650	75.3	73.2	...	8.78	9.72
కడప	29.674	79.2	75.2	...	9.29	9.07
బెంగళూరు	29.747	70.0	66.6	0.02	12.80	12.75
కొడైకానూరు	22.703	59.5	53.7	...	20.84	19.01
ఉదకమండలము	22.934	60.5	54.2	...	22.08	25.36
కోయంబూరు	29.769	83.3	71.1	...	3.44	7.08
నల్లూరు	29.715	80.5	73.4	0.10	8.17	11.73
నెలము	29.765	77.0	71.2	0.12	11.09	13.93
తిరుచనాపల్లి	29.741	84.5	72.8	...	2.74	7.76
పుదుకోట	29.743	86.7	79.6	...	5.54	8.82
మధుర	29.787	86.0	75.5	...	4.90	8.45
గిరువల్లి	...	...	...	...	0.98	5.32

దక్కనులలో, బంగారాశాతము పడమటిదిక్కునను,

ముఖ్యము పోవుచున్నది. వాయుప్రచారము సుముగా

వర్ష వాయువులు బలహీనులగుచున్నవి. కర్నాటక

దప్పుమిగిలినవోట్ల మధ్య మోక్షపరిమాణము పోవుచు

పడమటిదిక్కున, మైసూరు, దత్తమండలములు

దక్కనులలో పగటిపూట వేడిమి తగ్గియున్నది. రాత్రిపూట ఉష్ణపరిమాణము కొంచెము పెంచుచున్నది. మారుమూలముల వాయువులో చెమ్మ అధికముగానున్నది. పడమటిదిక్కున నొకమాదిరిగా వర్షము కురిసింది. ఇతరవోట్ల స్వల్పముగానున్నది. నెల్లూరులో 0.90 అంగుళములును, కాకినాడలో 0.60 అంగుళములును, నానకురిసింది. వర్షపతనము బలహీనులగుటచే తూర్పు దిక్కున. గాలి దుమ్ములు, జల్లులు పడవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానీయ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు.

వివాహము హోత్సవము:— కృష్ణాజిల్లా కోర్టుపేటరు బెడలవాడా గోపీనాథముగారి కుమారి తే. సా. వేదవల్లి తాయా రమ్మన, గుంటూరు నివాసులు చంద్రశేఖర రావు తండ్రి యొక్క 4 వ తేదీని కొత్తూరులో వివాహము చేయబడును.

ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరులు:— ఈ మహానీయుని సాంవత్సరిక హోత్సవసభ వేటిసాయంకాలము 5-30 గంటలకు మైసూరులో ఆనరబిలు జస్టిసు టి. వి. శేషగిరి తండ్రి యొద్దనున్న కేంద్రమునందు జరుగును. తత్సమయమున ఆనరబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి, ప్రొఫెసరు కె. బి. రామనాథము గారు పాల్గొనెదరు.

సరస్వతీనిలయము పేజీ:— గోదావరిజిల్లా రామచంద్ర పురంతులూకా పేజీ గ్రామముం దీనెల 29 వ తేదీని పాణంపల్లి రామచంద్రరావు చావలి సూర్యనారాయణగారు మొదలైన కొంతమంది, శ్రీ సరస్వతీనిలయము పుస్తకభాండాగార మొకటి స్థాపించి ప్రస్తుతం సుమారు 100 లు విలువగల పుస్తకములు సమకూర్చి అని మామిళ్లపల్లి వెంకటరత్నముగారు తెలియజేయుచున్నారు.

హరికథా కాలక్షేపము:— ఈ నెల 25 తేదీ రాత్రి కాకినాడ వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ పసుమర్తి విశ్వపతి శాస్త్రి గారి పురంబున గవర్నమెంటు తెలిగ్రాపు ఉద్యోగములగు మ. చల్లా వైద్యనాథం పంతులుగారి యింటిలో సత్వ హరిశ్చంద్ర చరిత్రను కాలక్షేపము చేసినారు. శ్రీ. శాస్త్రి గారు కథ బహురసవంతముగాను విన సాంపుగాను చెప్పిరి. వీరికథను వినినంతసేపిని సదరు వైద్యనాథం పంతులు గారిక బంగారు పతకమును శ్రీ శాస్త్రిగారికి సమర్పించినారు. అని జి. రంగనాయకులు గారు తెలియజేయు చున్నారు.

కింగరాయకొండ గుడి:— నెల్లూరుజిల్లా కందుకూరు తాలూకా కింగరాడయందు వేంచేసియుండు శ్రీ మదభిలాంధ కోటి బ్రహ్మాండ నాయకులయిన శ్రీనరాహ సరసింహ స్వామివారికి మద్రాసు నివాసులగు పూర సుబ్బయ్య శెట్టిగారిచే తయారు కాబడిన సోపాన పంక్తి ఉద్ఘాటన మునందున శ్రీవారి ఆరాధకులు నూతనముగా నొకమంటపము కట్టించు చున్నారు. భగవద్భక్తులుగా నుండు శైవర్య పరులు వారివారి శక్త్యాను సారము దీనితోద్బుధ చేసు చున్నారు. అని శ్రీమంత్ మద్దిపాటి వేంకట శేషచార్యులు గారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ:— ఏలూరులో జరిగిన వైశ్య మహాసభయందు వైశ్యబాలర విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తమై 23,000 రూపాయలు విరాళములుగ వేయబడినవి. వైశ్యశ్రీల బహుమాన పరీక్షలకుగాను 400 రూపాయలు ప్రత్యేకముగా నొసగబడినవి. వైశ్యబాలరులో శ్రీదావిసోదరులను వృద్ధిచేయుటకై చల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు ఒక వెండిపెన్ను దయతోనిచ్చిరి. వీని యన్నిటికంటెను ముఖ్యముగా భాగంప దగినది. ఆర్యవైశ్య సేవాసంఘముకట్టి స్థాపింపబడినది. ఇందు తయై వైశ్యసంఘముయొక్క భవిష్య వృద్ధినికొరకు సహకారముగ నున్నది. అని రాజమండ్రినుండి నాళము వచ్చుచున్న రావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రభాషాభి వృద్ధి సమాజము:— ఆంధ్రభాషాభివృద్ధియనున నాచన సోమని స్థానము' అను విషయమును నిర్ణయించి వ్రాసిన వ్యాసములలో నుత్తమునకు ఏలూరులోని వాయు బహుమానము నిత్తుమని వైసమాజము వారు నిర్ణయించి యుండుట యంద తెలుగుదురు. వ్యాసముని పద చిన సంవత్సరము మే నెలలో గాంబంపలయనున గ్రామము

ధన. దానిననుసరించి వ్యాసముల ననేగిలు వ్రాసి పంపియుండురు. నేటికి దాదాపు ఒకటిన్నర యేళ్లు గడచినది. వ్యాసము లేమైనవో బహుమతిని నిర్ణయించుచు లేదో యొకటి యుం దెలియదు. ఈ చిన్న వ్యాసమును ఒకీక్షించుట కిన్నాళ్లు వలయునా? అని యొకరు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

కుంభవర్షము:— కరీము నగరమునుండి జూలై 24వ తేదీని మాకోకర్ణి వ్రాయుచున్నారు:— మేము నిన్నటిరాత్రినుండి నీటిలో మునిగి జేలుచున్నాము. వర్షము కుండలలో ముంచిపోసి నట్లుగా వర్షించుచున్నది. నీటిధార దట్టగుటచే సమీపము లోనున్న మనుజుడైనను కనిపించుట కష్టమగుచున్నది. ఈ కొద్దికాలములో ఆరు అంగుళముల వర్షము పడినది. ఇట్టిది యిదివరకు కని వినియెరుగమని పట్టణములోని పెద్దలు నెప్పు చున్నారు! మాకు మైలుదూరములోనున్న మా నేరను గొప్ప యేరు పూర్తిగా ప్రవహించి, మనబాట రాకపోకలను పోవును అటంకపరిచినది. ఇక పట్టణములోని వర్షము లింతింతయని చెప్ప నలవికాదు. ఏపిధి యేసుండుమాచినను నింటి ప్రాకారపుగోడలు భూమిమట్టమునకు సమానమయినవి. కొన్ని యిండ్లలో నివసించుటకన్న శృంగారమున తలదాచుకొనుటే మేలని తోపించేయుటయంద దలకనెనా క్రితేడు!

మైలాపురం సంగీత సభ:— ఆగస్టునెల 2-వ తేదీ మొదలు 30-వ తేదీవరకు శ్రీ కపాటిశ్వరని దేవాలయమున కేదురుగనున్న నడు వీధిలో గోపాలనాయకర్ పాఠశాల యంద సభయొక్క సాంవత్సరిక హోత్సవము జరుపబడును. తత్సమయమున నుపసిద్ధులగు గాయకుల పాటకచ్చేరీలును, హరి దాసుల కాలక్షేపములును నేర్పాటు చేయబడియున్నవి. ఈ సభ్యులు ముగిసిన పిదప వీధిలకు సమ్మర్చిగ అన్న దానము చేయ సభ్యులు ఇందున కీసభవాని పౌరుల సహాయ మవేక్షించు చున్నారు.

ఆగస్టు 2:— శ్రీమతి సరస్వతీబాయి, సీతాకల్యాణికాల

- 5:— కోయంబూరు తారెప్పే పాట.
- 9:— మధుర పుష్పనవయ్యరు 'మ' శ్యామలయ్యరు ఫిడలు, పుదుక్కోట దక్షిణా మూర్తిపిళ్ల, మృదంగము.
- 16:— వైద్యనాథయ్యరు పాట, తిరునాండేశ్వరముర్తి లయ్యరు ఫిడలు, పుదుక్కోట దక్షిణా పిళ్ల, మృదంగము.
- 23:— ఆనంతరామ భాగవతరు, హరికథా కాలక్షేపము.
- 24:— కుంభకోణం పంచాపకేతశాస్త్రి, హరికథా కాలక్షేపము.
- 30:— తంజావూరు పంచాపకేతశాస్త్రి, హరికథా కాలక్షేపము.

మదరాసు స్థానికాజుకోర్టులో

వ్యాజ్యము నెం 3160 ఆఫ్ 1914.
చీలారాంగయాన్ ఛంబ్—వాది.

వర్గస్
ఆర్. కె. బుచ్చి పాపారాయణం
కాపురము కొత్తపల్లి గ్రామము,
పోస్టు తిరువూరు
తాలూకా, గన్నవరం
జిల్లా కృష్ణ.
ప్రతివాది.

ఈవాది ప్రతివాదివద్దనుండి 87-15-6 ల నాణీని రాబట్టుకొనుటకయి ఈదావాను చెన్నపురి స్థానికాజుకోర్టులో చెప్పినయియు, ఈదావా శ్రీస్థానికాజుకోర్టు రెండవజ్జిగారి యెదుట 12 వ ఆగస్టు 1914 న విచారణకు వచ్చుచునయి, ప్రతివాది ఆ తేదీన కోర్టులో జజ్జి గారియెదుట హాజరును తాను కేసును నడపుకొనవలసినదనియు నిందుమూలకముగా చెలియదలచడమైనది.
చల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, బి. సి. బి. ఎల్.
కాదిపక్షమున వాదులు

అనుభూత్యయ్యర్చన నిలయమువారి యోగ్యతములు.

1. స్వతంత్రము. (గౌరవంబు) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, ముయ్యేరొగమువలనగాని మురిగిపోయిన కాయగాని, చేతులుగాని, కంఠమువలన దుష్టయోగించిన నయథౌస్థిలోనికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 4-0-0.
  2. గంధక కన్యము. ఇదికర కన్యకు కన్యకచేతను తయారు చేయబడలేదు. చాల విచారణవైరి కనిపెట్టబడినది. కన్యక నకును, కడుపుకొప్పులకును, నీవివంతిమంతులను. వెల రూ 1-కి 1-0-0
  3. ప్రణవాళి. (పలాత్రి) ఎట్టి యసాధ్యమగు పుండ్లను నవలీలగా మాపును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-8-0
  4. గంధక సారకేళము. ఇది మూడు పూతలలో పెట్టిగట్టినచిదు మును, రూపుమాపును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-4-0
  5. స్వదేశి కాశీ పాదుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుష్టికిని, వెత్తకాంతికిని మి క్కిలి యుపయుక్తము. వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అండు, సన్స్.
అనుభూత్యయ్యర్చననిలయం, శ్రీరామతీర్థం, విశాఖపట్నం.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు ఫామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చతురగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది	"	18-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు	"	12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)	"	16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు	"	17-0-0
డిటో 5x8 1/2 23-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది	"	8-8-0

కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి పిల్లే అండుసన్
కాలిఫోర్నియా 41/42 గాటెక్ బజారుకిది, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంబులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)
అనుప్రాగ్దేశీయుల కుద్దేశింపబడిన ఆత్మరపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆద్యుత్తమైన వేయికముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసనసభవిం చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యిక్కనుని మీదగ్గిరనున్న నాపుకీపర నడుగవలయును వారితావున లేదేని మాకు వ్రా యుదు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మద్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 బొమ్మ ఆత్మరగల పెద్దసముఖ బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ గాదుమండు కాడ్డలు డబ్బీ 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎజెంటులు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జూమా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూర్తి నెం 29, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారు సమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.
ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. బస్త్రేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజుపంటిది. రక్తమును క్షుభపరచినరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాళమును చేయుటలో గంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలుకు వృద్ధులు అందరును సువయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును.

వెల టెన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(18-5-14) కలియుగభీమ.
16కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్రెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయున పప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయవారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రికగాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలనులువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపిన యెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. పం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇ పప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వార పత్రికతో నవశ్యములేదేని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంప వలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబులువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును.

కలరాకు నిర్దోషధము

గంం-కి-౯౯-గుణము.

తప్పకయెదలలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.

విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరపైలుప్రేషనును వెలుపవలెను.

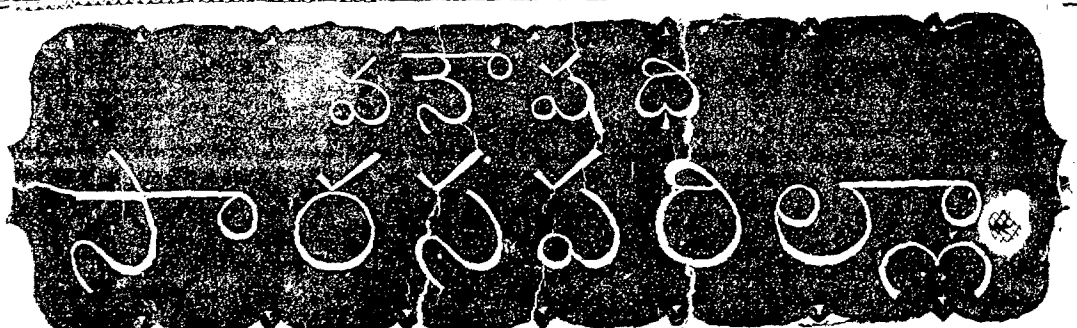
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఔలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. శీర్షపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమునలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన కుదురును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును చుట్టి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

హిందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు సేవ శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడీ. నం. ౨. బొంబాయి

పొగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నపురి నౌకాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 31-వ తేది

ప్రేమరు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
ఎక్ మా	నాగపట్నం	28	రంగూరు	31
అండ్లూరి	నెటూర్	30	కలకత్తా	30
కుర్ మారు	అంట్లూరు	28	కలకత్తా	30
కన్యారాజు	లివర్ పూలు	28	కలకత్తా	4 ఆంధ్ర

రానున్నవి.

నుదేరు	బాంబాయి	30 జూలై	కలకత్తా	30 జూలై
రాజా	బావా	30	కలకత్తా	30
హోల్కర్	రంగూరు	30	—	—
కోబూర్	మ్యూయర్	30	కలకత్తా	—
డండోలా	శేక్సన్	2 ఆంధ్ర	కలకత్తా	4
ఎలిఫెంటా	నాగపట్నం	2	రంగూరు	7
చెనాబ్	కలకత్తా	2	చెమిరారా	4
హవిల్దార్	బాంబాయి	2	కలకత్తా	2
సి. రోబర్ట్సన్	బాంబాయి	2	లండన్	4
సి. ఆఫ్ మద్రా	కాకినాడ	4	లండన్	6
టీస్టా	ప్రెయిట్స్	5	ప్రెయిట్స్	6
కాలింగ్	మ్యూయర్	6	—	—
నూమిడియా	కలకత్తా	7	ట్రీస్టు	8
మనోరా	లండన్	9	కలకత్తా	10

ఈతేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై నెల 31-వ తేది

ప్రదేశము.	జూలై 31 తేది ఉదయం 8 గంటలకు వాతావరణము	కడచిన 24 గంటలలో అత్యధికము	కడచిన 24 గంటలలో అత్యల్పము	చర్చ పాతము.		
				తేలికైన గాలి	వీచిన గాలి	వీచిన గాలి
గోపాలపురము	29.574	79.8	79.4	0.02	27.17	15.86
వాల్తేరు	...	...	...	...	...	...
కాకినాడ	29.651	82.8	77.5	0.60	16.20	12.25
బందరు	29.661	83.2	78.7	...	13.89	12.51
గుంటూరు	...	84.8	78.0	...	10.16	...
నెల్లూరు	29.669	82.0	76.6	...	5.39	5.11
మద్రాసు	29.717	82.1	76.0	0.04	5.10	7.37
కడలూరు	29.725	84.0	79.3	...	5.14	6.25
నాగపట్టణము	29.716	75.9	79.8	...	2.57	5.82
కోలంబూ	29.788	85.3	75.4	0.30	32.00	33.52
తిరువనంతపురము	29.790	83.2	75.6	0.01	34.90	33.62
కోచ్చిన్	29.795	77.7	72.9	1.41	57.12	67.61
కల్కికోట్ట	29.765	75.2	73.8	0.77	76.48	77.04
మంగళూరు	29.760	76.3	71.6	1.07	83.77	81.24
బాంబాయి	29.617	77.4	76.0	3.86	47.02	44.2
హైదరాబాదు	29.684	74.3	70.6	...	22.74	12.21
అనంతపురము	...	...	74.1	...	4.66	6.49
బళ్లారి	29.645	80.7	75.1	...	3.40	6.64
కర్నూలు	29.650	75.9	73.2	...	8.73	9.72
కడప	29.674	79.2	75.2	...	9.29	9.07
తెంగళూరు	29.747	70.0	66.6	0.02	12.80	12.75
కొడైకనాలు	22.703	59.5	53.7	...	20.84	19.01
ఉదకమండలము	22.934	60.5	54.2	...	22.08	25.86
కోయంబుత్తూరు	29.769	83.3	71.1	...	2.44	7.08
వల్లూరు	29.715	80.5	73.4	0.10	8.17	11.73
నీలము	29.765	77.0	71.2	0.12	11.09	13.93
తిరుచనాపల్లి	29.741	84.5	72.8	...	2.74	7.16
పుదుకోట	29.743	86.7	79.6	...	5.54	8.82
మధుర	29.737	86.0	75.5	...	4.90	8.45
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	0.98	5.32

దక్కనులోను, బంగాళాఖాతము పడమటిదిక్కునను, రుభారము పొచ్చినది. వాయుప్రచారము సమముగా. వర్ష వాయువులు బలహీనములగుచున్నవి. కర్నాటక దప్పమిగిలినచోట్ల మధ్యమోష్ణపరిమాణము పొచ్చున పడమటిదిక్కున, మైసూరు, దత్తమండలములు

దక్కనులోను పగటిపూట వేడిమి తగ్గియున్నది. వాత్రుపూట ఉష్ణపరిమాణము కొంచెము పొచ్చియున్నది. మామూలుకంటె వాయువులో చెమ్మ అధికముగానున్నది. పడమటిదిక్కున నొకమాదిరిగా వర్ష ముకురిసినది. ఇతరచోట్ల స్వల్పముగానున్నది. నెల్లూరులో 0.90 అంగుళములును, కాకినాడలో 0.60 అంగుళములును, వానకురిసినది. వర్షపవనము బలహీనముగలచే తూర్పు దిక్కున. గాలి దుమ్ములు, జల్లులు పడవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

స్థానియ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు.

నివాహన హోత్సవము:— కృష్ణాజిల్లా కోర్ట్లపేటరు తడలవాడా గోపినాథముగారి కుమారి తె. పా. వేదవల్లి తాయా రమ్మన, గుంటూరు నివాసులు చంద్రశేఖర రావుచిచ్చియ నెల 4 వ తేదిని కొవ్వూరులో నివాహనము చేయబడును.

ఈశ్వరచంద్ర విద్యాపాఠశాల:— ఈ మహానియుని సాంవత్సరిక హోత్సవసభ నేటిసాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఖాన్ నవాజ్ హాలులో ఆనరబిలు జన్మిస్తు. టి. వి. శేషగిరి అప్పారావు యాధిపత్యముక్రింద జరుగును. తత్సమయమున ఆనరబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి, ప్రొఫెసరు కె. టి. రామనాథము గారు ప్రవచనముచేయుదురు.

సరస్వతీనిలయము పేక:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురంతాలూకా పేకీ గ్రామమున దీనెల 29 వ తేదిని పాణంపల్లి రామచంద్రరావు చావలి మార్యనాగాయణగార్లు మొదలైన కొంతమంది, శ్రీ సరస్వతీనిలయము పుస్తకభాండాగార మొకటి స్థాపించి ప్రస్తుతం సుమారు 100 లు విలువగల పుస్తకములు సమకూర్చి అని మామిళ్లపల్లి నెంకటరత్నముగారు తెలియజేయుచున్నారు.

హరికథా కాలక్షేపము:—ఈ నెల 25 తేది రాత్రి కాకినాడ వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ పసుమరీ విశ్వపతి శాస్త్రి గారిపురంబున గవర్న మెంటు తెలిగ్రాపు ఉద్యోగస్తులగు మ. చల్లా వైద్యనాథం పంతులుగారి యింటిలో సత్య హరిశ్చంద్ర చరిత్రను కాలక్షేపము చేసినారు. శ్రీ. శాస్త్రి గారు కథ విచారసంతోషముగాను విన సాంపుగాను చెప్పిరి. వీరికథను వినిసంతోసించి సదరు వైద్యనాథం పంతులు గారిక బంగారు పతకమును శ్రీ శాస్త్రిగారికి సమర్పించినారు. అని జి. రంగనాయకులు గారు తెలియజేయుచున్నారు.

కొంగరాయకొండ గుడి:—నెల్లూరుజిల్లా కందుకూరు తాలూకా కొంగరాద్రియందు వేంచేసియుండు శ్రీ మదభిలాండ కోటి బ్రహ్మాండ నాయకులయిన శ్రీవరాహ సరసింహ స్వామివారికి మద్రాసు నివాసులగు పూర సుబ్బయ్య శెట్టిగారితో తయారు కాబడిన సోపాన పంక్తికి ఉద్ఘాటన మునందున శ్రీవారి ఆచారముల నూతనముగా నొకమంటపము కట్టించుచున్నారు. భగవద్భక్తులుగా నుండు కైంకర్య పరులు వారివారి కత్తాను సారము దీక్షతోడ్పడ వేసుచున్నారు. అని శ్రీమూర్తి మద్దిపాటి వేంకట శేషచార్యులు గారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ:— ఏలూరులోజరిగిన వైశ్య మహాసభయందు వైశ్యబాలరు విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తమై 23,000 రూపాయలు విరాళములుగ వేయబడినవి. వైశ్యశ్రీల బహుమాన పత్రములగు 400 రూపాయలు ప్రత్యేకముగా నొసగబడినవి. వైశ్యబాలరులలో క్రీడావిద్యలను వృద్ధిచేయుటకై చల్లా గురుస్వామిశాస్త్రిగారు ఒక వెండిపెన్ను దయతోనిచ్చిరి. వీని యన్నిటికంటెను ముఖ్యముగా బాలర దగినది. ఆర్యవైశ్య సేవాసంఘముకట్టి స్థాపింపబడినది. ఈ సంఘము వైశ్యసంఘముయొక్క భవిష్యత్తు విశ్వవిధి కుకొనుచున్నది. అని రాజమండ్రిమండి నాశము పట్టాభిరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రభాషాభి వృద్ధి సమాజము:— ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమున వాచన సోముని స్థానము ఆరు విమలయ్య అయింది వ్రాసిన వ్యాసములలో సుత్తమమునకు ఏలూరు పాఠశాల బహుమానము నిత్తుమని వైశమానియ వారు నిర్ణయించి యుండుట యంద ఆనందముగలదు. వ్యాసముని చిన సంవత్సరము మేనెలలో గాఢ బంధులయినది.

భన. దానికనుసరించి వ్యాసముల కనేరలు వ్రాసి పంపియుండురు. నేటికి దాదాపు ఒకటిన్నరయే. ది. గడచినది. వ్యాసము లేమైనవో బహుమతిని నిర్ణయించిలో లేదో యొకటి యుం దెలియదు. ఈ చిన్ని వ్యాసమును బహిష్కరించుట కిన్నాళ్ళ కలయునా? అని యొకరు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

కుంభవృక్షము:— కిరీము నగరమునుండి జూలై 24వ తేదిని మాకోకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మేము నిన్నటిరాత్రినుండి నీటిలో మునిగి తేలుచున్నాము. వర్షము కుండలలో ముంచిపోసి నట్లుగా వర్షించుచున్నది. నీటిధార దట్టచుగలచే సమీపము లోనున్న మనుజుడైనను కనిపించుట కష్టముగానున్నది. ఈ కొన్నికాలములో ఆరు అంగుళముల వర్షము పడినది. ఇట్టిది యిదివరకు కని వినియెరుగమని పట్టణములోని వెన్నెలు నెప్ప చున్నారు! మాకు మైలుదూరములోనున్న మానేన గొప్ప యేరు పూర్తిగా ప్రవహించి, మనుజుల రాకపోకలను పోల్చును అటంకపరిచినది. ఇక పట్టణములోని నమ్మము లింతింతయని చెప్ప నలవికాదు. ఏవీధి యేనుండుచూచినను నింటి ప్రాకారపుగోడలు భూమిపట్టమునకు సమానమయినవి. కొన్ని యుద్ధలోనివనించుటకన్న వృక్షాశ్రయమున తలదాచుకొనుటే మేలని తోపించేయుటయందలిశయోక్తిలేదు!

మైలాపరం సంగీత సభ:— ఆగష్టునెల 2-వ తేది మొదలు 30-వ తేదివఱకు శ్రీ కపాటిశ్యామని దేవాలయమున కెదురుగనున్న నడు వీధిలో గోపాలనాయకర్ పాతకాల యందీ సభయొక్క సాంవత్సరిక హోత్సవము జరుపబడును. తత్సమయమున నుప్రసిద్ధులగు గాయకుల పాటకట్టేరిలును, హరిదాసుల కాలక్షేపములను నేర్పాటు చేయబడియున్నవి. ఈ సభకు ముగిసిన పిదప వీధిలకు సమృద్ధిగ అన్నదానము చేయబడును. ఇందున కీసభవాని పాఠల సహాయ మజేక్షించుచున్నారు.

ఆగష్టు 2:— శ్రీమతి సరస్వతీబాయి, సీతాకల్యాణకాలక్షేపము.

- 5:— కోయంబుత్తూరు తాలూకా పాట.
- 9:— మధుర పుష్పవనమయ్యరు పాట, తిరునల్వేలి శ్యామలయ్యరు కిడలు, పుదుకోట దక్షిణామూర్తిపిళ్ళ, మృదంగము.
- 16:— వైద్యనాథయ్యరు పాట, తిరునల్వేలి శ్యామలయ్యరు కిడలు, పుదుకోట దక్షిణామూర్తిపిళ్ళ, మృదంగము.
- 23:— అనంతరామ భాగవతరు, హరికథా పాట.
- 24:— కుంభకోణం పంచాపకేశశాస్త్రి, హరికథా కాలక్షేపము.
- 30:— తంజావూరు పంచాపకేశశాస్త్రి, హరికథా కాలక్షేపము.

ఈ కట్టేరి లన్నియు సాయంత్రము 4 గంటలకు ప్రారంభమగును:

మదరాసు స్థానికాంధ్రులలో

వ్యాజ్యము నెం 3160 ఆర్ 1914.
చీలారాంగయాన్ ఛంబ్—వాది.

వర్మన్
ఆర్. కె. బుచ్చి పాపారాయణం
కాపురము కొత్తవల్లి గ్రామము,
పోస్టు తిరువూరు
తాలూకా, గన్నవరం
జిల్లా కృష్ణ.
ప్రతివాది.

ఈవాది ప్రతివాదివద్దనుండి 87-15-6 ల వాణ్ణి రాబట్టుకొనుటకయి ఈదావాను చెన్నపురి స్థానికాంధ్రులలో దెచ్చెననియు, ఈదావా ప్రస్తావన కాజుకోర్టు రెండవజడ్జిగారి యెదుట 12 వ ఆగష్టు 1914 న విచారణకు వచ్చుననియు, ప్రతివాది అతేదిన కోర్టులో జడ్జి గారియెదుట హాజరుగా తాను కేసును నడపుకొనవలసినదనియు నిందుమూలముగా తెలియపరచడమైనది.

చల్లా గురుస్వామిశాస్త్రి. బి. ఎ. వి. ఎల్.
కాడినపాపయ్య

గ్రామములలో మంచినీటి సదుపాయమునకు, గ్రామ పారిశుధ్యశిక్షింపుకి, పరపతిసంఘము రాత్రిపాఠశాల, తుస్తక భాండార వార్తాపత్రమునదిర్చి స్థానికులకు గావలయునగు ఏటేట పోగొడుగున్నవి, అది యధ్యక్షా పోవుచున్నది. దొర తనమువాడు పారిశుధ్యమున కేటేట నిచ్చుచున్న గొప్పవిరాళములకే భాయివా సామ్యులలోని కొంతభాగమును, తాలూకా బోర్డులవారి సామ్యుల జతగొచ్చినయెడల డెబ్బగ్రామముల గ్రామకోడ్లు అచిరకాలమున నేర్పడగలవు, పల్లములు గలవు, బహిర్భూమిలు యిబ్బందిలోగ గలదు, ముఖ్యము తులు కల్పముకూపములుగ నుండబోవు. గ్రామపాప ప్రత్యేకగృహము లేర్పడగలవు.

శ్రీమతి ఆనీబినెంటు.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో నొక ముఖ్యభాగమగుటవలన హిందూదేశమునకు గావలసినది యితర అధినివేశములతో సమమయిన పౌరసత్వములు. అంతకు తక్కువయిన స్థానములను ఈ సామ్రాజ్యమునందు వారంగీకరింప నొల్లరు.

(శ్రీమతి ఆనీబినెంటు దొరసానిగా కేమధ్య లండనులో జేసిన మహాభాషనాసము ఇంగ్లండు నందును, ఇండియానందును గొప్ప ఆందోళనమును గలిగించినది.)

గ్రాంథికభాష - గ్రామ్యభాష.

కూచి నరసింహము పంతులుగారు బి.ఏ. ఎల్.టి.

సాంప్రదాయముగఁ బుస్తకములలో వ్రాయుచున్న తెలుగు తెలియుటలేదు. పిల్లలకుఁ జాలఁ గష్టముగ నున్నది. ఇంగ్లీషుభాషలో బాలకులు చదువుటకు ననుకూలములగు సులభపుస్తకము లనేకములున్నవి. మనభాషలో లేవు. కనుక గ్రామ్యభాషలో మనమందఱ మిండ్లలోను పిల్లలలోను వాడుకగా మాటాడుకొనుచున్న సులభమైన తెలుగులో గ్రంథములు వ్రాసినయెడలఁ గడు సుపయోగకరమని మనలోఁగొందఱు, సదుద్దేశముతోఁగో కానిండు, బహిరంగముగ వాదించుచున్నారు. కేవలవాదమే కాదు. వాదములు పుట్టుటకుఁ గొంతకాలము పూర్వమే, పాఠశాలలలో నీ “నవీనాంధ్రము” నుపయోగపఱచుటకు విద్యార్థికారుల యనుమతినిగూడఁ బొంది యున్నారు. ఇట్టిమార్పు బడలలోనికి నచ్చుననికాని, వచ్చెననికాని, కొంతకాలమువఱకుఁ దెలుగువారిలో విద్యావంతులగుట ననేకులెఱుంగరు. ఎఱుంగక పోవుటకుఁ గారణము భగవంతుని కెఱుక!

వెనుకటివి త్రవ్వకొని చింతించుట నిష్ప్రయోజనము. అర్చనదేవో వచ్చినది. అని యూరకుండుట తియ్యదు. అది మంజుష్యుతో చెడ్డకువచ్చెనో బాగుగ విమర్శించి భాష చక్కఁగా కొనుట తెలుగువా గనిపించుకొను వారికెల్లర కివశ్యము.

గ్రంథములు సులభముగా వ్రాయుటయుఁ బుస్తక పఠభాక్తులొరకవచ్చుములు తగ్గింపఁ బ్రయత్నించుటయు నందఱ భావమే. కాని, యాసౌకర్య సాధనములేవి? ఇక్కడ

నే యభిప్రాయభేదము గలిగినది. “నవీనాంధ్ర” పత్తమువారింనుమించుగ నట్లు చెప్పెదరు. మీరు వ్యాకరణములలోఁ బ్రసక్తిలేదు. చిరకాల సంప్రదాయముల జోలియు నక్కఱలేదు. ఇదిసాధనా యసాధనాయన మీమాంసతోడను బని లేదు. నాగరజను లెట్లు మాటలాడు కొనెదఱో యట్లు వ్రాయుడు. అనుచున్నారు. “అట్లేనిఁ గొన్నాళ్లలోఁ బూర్వరచిత సర్వగ్రంథములన్నియు నయోమయములై నశించిన! యన “నైసేమి? జాతర్య మరణం ప్రపంచమునలివారెన్నాళ్లు బ్రదుకుదు?” యన “అయ్యయ్యా! నయమసహితమై, వ్యాకరణబద్ధమై, బహుశచి రాజకీయమై, యానందదాయకమై, నీతిబోధకమై, యుపాధన సాధనమై యొప్పుచున్న భాష విడనాడి మిత్రాల్లి తెనుగు నెట్లు స్వీకరింతు” మన-బద్ధముగట చేతనే వృద్ధిగాంచుటలేదు. ఈయభ్యాసుచేతనే యాదరణీయమైనది. ఆనందదాయకము, నీతిబోధకము, ఇహపరసాధనము, మాటలన్నియుఁ గల్గెలు. అని సాహసించి చెప్పచున్నారు. “కాబూతీ కడిదిరికన! సామెలుగారు!” అనిజాలిపడి యడిగినప్పుడు, సామెలుగారిచ్చిన ప్రశ్నలేక మువంటి యాగ్రహ మానకములగు మాటలుకూడఁ గన్పడవుడు వెలువడుచున్నవి.

ఇట్టిశీలిలో సంప్రదాయసిద్ధమై, యుక్తియుక్తముగ భవావిరుద్ధమైన “స్వబుబు”లు మనవారికి నివేదించుకొనఁగల సాధనాంతరము లేదు. “నాయనలాగా! మీయుద్దేశము నెఱవేరేదాని, సాధనసామగ్రి మంచిదికాదు. మానెనా? బాలల లార్పదలవెట్లు చున్నారు. ప్రతిముచేతులకుఁ గల ఫలముదక్కదు. దేశమంతయుఁ బరికించిచూచిన మీఁది “నాంధ్రము” ఇదివఱలో నుపయోగపడుచున్న వ్యాకరణములకు భాషకంటె నెక్కువ సులభముకాదని విన్నవించుచున్నాము.

యును. అట్లుచేసికొనిన పిమ్మటనే నే నేమిచూచితిమి? అని వాచితిమి, మనభాగ్యము. గ్రంథగౌరవమును బండితసమాచరణము! ఇవారి “నాంధ్రకెట్టు” లకు వెఱచి వెనుక యెట్లుపోయిన మనకేమియని యుదాహరణ. యు మాత్రము దేశభాషాభిమానుల లక్షణముగాదు.

కనకముగా వచనకావ్యములు వ్రాయుట నభిప్రాయముగఁ గొంతకాలముట్లు వ్రాసిరి. అనినది. యాకాలముపోయినది. సులభగ్రంథములపై వచనముల యుచున్నారు. వ్రాయుచున్నారు, “ఆర్యకథానిధి” మొదలైన పుస్తకములు పిల్లవాండ్ర కతిసులభముగఁ దెలియునని న్నవి. లేనని పరమశత్రువైన ననలేదు. వ్యాకరణశాస్త్రంబునను చేయకుండ సుభోధములగు పుస్తకములు వ్రాయుట యసాధ్యము కాదనుటకీవియే లక్ష్యములు.

కేవల మసంప్రదాయముగ వ్రాసినయెడలఁగలెందుగ్రామ్య గ్రంథములు సౌలభ్యములలోఁ గాని వ్రాకరణలోఁ గాని వ్రాసినకించుకయు సంతాపు. ఈమాట చదువువారికిని ఆచు గూర్చువారికినిగూడ ననుభవమునకు వచ్చుచున్నది.

కనుక మిత్రులారా! మనకు గ్రాంథికభాషామాత్రమే వేసిన నెప్పుడయేదియో “నవీనాంధ్రము” చేయవచ్చు. కేలేదియో, త్వరగఁ జేయకొని, విమర్శించిచూచి, మంచిదిగ్రహించి చెడ్డది విస్మరింపుడు.

ఇప్పుటి మాటకేమిలెందు! ముందుముందు ధ మదాగు పడును. ఇటికిగోడఁ గట్టుపూర్వము మట్టిగోడ పడఁగొట్టక తప్పదు. ఎట్టిమహాప్రశస్త సులభగ్రంథములు వెలువడునో మీరొకొకరియనంతకపు సంతానమువారొకరికి తెప్పకమాతురు. అప్పుడు ప్రామాణ్యవాద్యంబులము, ఆచారవృద్ధ పర్యంతము గ్రంథస్థవిషయములు కొంతలామలకములగును. ఆశ్రమతో నింతలాభము మనకు గలుగును—అను బొల్లిమాటలను నమ్మి భాష పరకు రామస్మృతి చేయకుండు.

“పనివడి మబ్బులో + పలిసిక్కు నమ్మి
చొనసిక్కు తెగఁగొట్టు + చురచెట్టులైన?”

అనువార్యోక్తిమాత్రము జ్ఞప్తిలోనుంచుకొనుండు. మబ్బులో నీళ్లుండుటయైన యథార్థముగాని పీరుచూపించు భాషాభాషాతీవనము వ్యుత్పత్తిప్రాయము. “మాత” యన నొక్కమాతయేయందునుగాని రెండవమాత యెప్పుడునుండదు. ఉండిన నామె సనతితల్లియగును. సనతితల్లిచేయమెట్టిదో యెల్లరకు విశదమే.

భాష యనగరక స్థితిలో బహుచ్ఛాన భేదమై, నియమహీనమై, నిర్బంధమై యున్నప్పుడు ఎవ్వరేమి బుద్ధిమంతులు బయలుదేలి, యాభాష సంస్కరించి, కొన్ని నియమము లేర్పఱుచుకొని, తన్నియమానుసారముగ గ్రంథముల వ్రాయుదురు. అట్టి గ్రంథములును వానిలోని వ్యాకరణ నియమములును రాబోవు గ్రంథకర్తలకు మార్గసూచకములగును.

కాలానుక్రమముగ, స్వాభావికముగఁ గొన్నిమార్పులు లేవు గ్రంథకర్త ప్రయోగకారణమున భాషలోఁ గలిగిన నామార్పుల ననుసరించి వ్యాకరణము లింపుచుండుక మాటుచుండును. అంతేకాని సౌలభ్య వ్యాకరణమునను దదితర కారణములచేతను అత్యల్ప సంఖ్యాకులు పట్టుదలతో వేనవేలు వ్యాకరణిక రూపములు అసంప్రదాయముగ నొక్కసారి గ్రాంథిక భాషలోఁ జొరఁదెట్టఁ బ్రయత్నించుట విపరీతకృత్యము!—అస్వాభావికము! హాస్యాస్పదము!

వచ్చాను—వచ్చాను—వచ్చా—యూరంబావు? వాళ్ళు పిళ్ళాకూడా వుంటారే—ఒహోహావ్వూ—మహోమలికతలు—మొత్తమ్మీద నూర్చుకొని సాల్వోనే కట్టండింటారు. మంధిర సకంపావయప్పల్లిలో వచ్చి ఆటంకంపడేదాడు—మాభానే—కాలేజీలో గాయన్నయి వాగుటకు మున్న చదివాగాని సర్టిఫికెట్టు యిచ్చానుగారు—ఒహోహావ్వూ—మహోమలికతలు—నాపాలబం.

ఇటువంటివి వేలకొలదిగఁ జేయువాడులలోని వారే మూడుకొనుచున్నారనుట సత్యము. ఇవన్నియుఁ బుస్తకములలోఁ జేప్పవచ్చునా? ఈపదప్రయోగ వికారములు గ్రామ్యములను వదలనా? వీరికన్నిటికి వ్యాకరణములు కల్పింపవలయునా? అట్లుచేసినఁ గ్రాంతి వ్యాకరణము వృద్ధిచుట యగునుగాని ప్రాంతవ్యాకరణమును సంస్కరించుట కాదే! ఈ విపరీతవాంఛ “ఈ వెలువరింప కల్గిన బాగున నుండును” అన్న యసాధారణ మద్దపానాశస్త్రమి యిట్లాచి వంటిదిగాని నేటుకాదే! ఇట్టియాతుర సంస్కరణ మేదేశమునైన నేభాషలోనైన నెన్నఁదైన బరిగెట్లు చెప్పవలసిందే!

భారతీయ విద్యార్థుల సమస్య

శ్రీయుత లాలా లజపతి రాయగారి లేఖ.

[పూర్వసంచికానుబంధము]

భారతీయ విద్యార్థుల కేంద్రాధి యంత్రముయే యను దాని నాలావించియే ఇంగ్లండునందును, ఇండియానందును తమ విద్యావృద్ధి నిర్వహించుచున్నందున, పరీక్షలలో గృహస్థులగు భారతీయ విద్యార్థులను తక్కినవారికంటె నెక్కువగా నాదరింతుమనియు, దొరతనమువా లొకసారి నిర్వహించుకొనిరేని ప్రైవేట్ యపనమృతము చాలవరకు తనంతటనే నివర్తింప గలదు.

మరియు, భారతీయ విద్యార్థులు—ఆంగ్లలో ముఖ్యముగ నిచ్చుటకీ పోటీపరీక్షల నిమిత్తమును విద్యావంతులే ప్రవేశింప దగిన వృత్తులలోనికి బ్రవేశమును గడించుకొనుటకును వచ్చు వా రనేకులు— విద్యకొరకై ఇంగ్లండునకు రా నవసరము లేకుండునట్లు ఇండియాలో నొసంగబడువిద్య నెల్లవిధముల శ్రేష్ఠముగను యోగ్యముగ నొనర్చుటకు వెంటనే యత్ని మొనరింపవలయును. అందులలోనుండు విద్యార్థి విషయక సభి కేవలము సలహానిచ్చి సహాయ మొనర్చునదిగ మాత్రమండవలయును. ఆంగ్ల విశ్వ విద్యాలయములందును చిత్తానలయములందును భారతీయ విద్యార్థులు ప్రవేశించు విషయమున నాటంకము లేవియు నుండరాదు; కాని భారతీయేతరులగు నుండు వారలెట్టి నిబంధనాదీక్షమునకు లోబడి వైవానియందు బ్రవేశించుచుండురో, భారతీయ విద్యార్థులకూడ నట్టివారికి లోబడె యుండవలయును. బుద్ధి యోగ్యత ను గురించియు, నత్నిత ప్రవర్తనమునుగురించియు, ఇండియాలోని కళాశాలాధికారులును విశ్వవిద్యాలయములవారు నొసంగు యోగ్యతాప్రమాణములు, విద్యార్థుల కింగ్లండులోని విశ్వవిద్యాలయముల నికిని, కళాశాలలు చిత్తానలయములు మున్నగువాని లోకిని, బ్రవేశాధికారము నొసంగుటకు సమర్థములగు నుండవలెను.

రాజకీయాధిప్తాయముల నెడే 'యంటుకోగము' విద్యార్థులకు న్యాపింపకుండ జేయవలెనను నుద్దేశముతో వీరివిషయమున గొన్ని నిర్ణయము లేర్పరచియున్నారు. ఇవన్నియు కేవలము నిర్ణయము లనియు, ఆగ్రహకారణములుగ నుండుననియు నా విషయప్రాప్త్యముగ నభిప్రాయము. వీరివలన విద్యార్థులకు రాజకీయోద్దేశ్యములతో నుండు సంబంధము బొత్తిగా నివర్తించినది. గానీ రాజకీయోద్దేశ్యములందు వీరు ప్రవేశించి పనిచేయగూడదని నిర్ణయము విధించుట యుక్తమే; కాని, రాజకీయములలో నాత్మవిశ్రామము నేర్పరచుకొని సందర్భములనుండి వీరిని తొలగివేయుట సరియైనది. ఇండియాలో వృద్ధులగునందు రాజనీతిజ్ఞులమాత్రమే యావసరమునందు విద్యార్థులందు రాజకీయవిషయములయెడ సరియగు నభిప్రాయములేర్పడుటకు కలయు సందర్భముల నేర్పరచువలెగలిగియుండుదురు; కాని యిట్టివారలు బాలురతో సంభాషణముగ నవచ్చుతో గలసిమెలసి సంభాషించుట కనవశ్యములు లేకుండుటంజేసి, వీరు చేయున జేమియు నిపుడు లేకున్నది. భారతీయ విద్యార్థులకూడ మానవ గుణభావముగల వృద్ధులే. బాహ్యనిగోఢ మెంతచేసినను, అంతర్గతములగు మనోవృత్తుల నితర్లింపజేయుట దుష్కరము. అట్టియెడ, ఈ మనోవృత్తులకు యుక్తములను నిర్దిష్టములగు మార్గముల నేర్పరచి, యశేషముగ వీరిని బర్హితయులు కానిచ్చుటయే యుక్తమును శ్రేయకరమునగు కార్యము.

ఇండియాలోని భారతీయ విద్యార్థులు కొన్ని సమయములందు తమప్రవేశం జనుచుండుననియు, అట్టియెడ వీరికి సరియగు మార్గమును బోధించుట యవసరముగనుండుననియు, నేను సంప్రదించుకొని గుర్తెగియున్నాను. కాని, యంతవరకు నవలంబించిన పద్ధతులనన నీతిగతులేమియు భాగపడలేదు. విద్యార్థి విషయక సభియందు శ్రీలకును ముఖ్యులకును సదభిప్రాయములే కలవు; కాని, వారు కార్య మారంభించి నట్టి సందర్భములంత యనుకూలములుగ నుండలేదు. వీరి యుద్దేశములను కార్యపద్ధతియు సరిగనుండలేదని యాక్షేపణలు వచ్చియుండుట చేత వీరిపనియంతయు నేటికెదురీదుటగనే యుండెను. భారతీయ యావసులన్ని వృత్తులందును బ్రవేశించున ప్రయత్నములు చేయుటయు, వృత్తులయొక్కయు జాతియొక్కయు నాత్మగౌరవమున కనుకూలముగనుండుతెరగున జీవించుటవలయు నార్థికరాజకీయ సందర్భములు దేశమందు నెలకొల్పుటయును, ఈసమస్య పరిష్కారమునకు బ్రధానములు. ఇంగ్లండునందు దాగ్తములకును, ఆధినివేశములందు తత్తదేశ వాసులకును ఎట్టిస్వాధ్యయములు కలవో, అట్టివానినే భారతీయులకూడ ఇండియాలో ననుభవించునట్లు; ఆంగ్లనీనుసంస్కృతసంతనే పరిష్కారమందును. ఈయేర్పాటులన్నియు వెంటనే చేయుటకు వీలుకాదేని, శీఘ్రకాలములోనే యట్టిమార్పులను వీరుచేయ నుద్దేశించుచున్నారని భారతీయ ప్రజలకును సమృత్తుకలగునట్లు దొరతనమువారి విషయమున దగు కార్యముల నుపకరింపవలసియుండును.

గ్రామ ఖాయిదా.

ఒక డెబ్బా భూస్వామి మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

వీసే కొన్ని పోట్ల గ్రామకొలగార మందురు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము మన దేశమునందు వ్యాప్తినొందక పూర్వము గ్రామ పంచాయితీల మూలమున గ్రామ వ్యవహారములు, తగవులు చాలవరకు బరిష్కరింప బడుచుండెను. ఇప్పుడు డిప్రీట్ల తాలూకా బోర్డులు చేయుచున్న పనలనకూడ ప్రజలకు దామ సన్నులను విధించుకొని నిర్వహించుకొనుచుండిరి. అట్టి పన్నులతో దివ్య, ఆరోగ్య రక్షణము, మతము, మొదలగునవి వృద్ధిగావింప బడుచుండెడివి. రయతువారి పట్టాలులేని కాలమున గ్రామములు గుత్త కీమ బడుచుండెను. ఆగుత్తను గ్రామపు నెట్లను పాడితమలోదాముమరల వేర్వేరుగ పాడుకొనుచుండిరి. ఆపాటలో గ్రామమునందలి దేవాలయముల పూజా పురస్కారములకు, రాగభోగాదులకు, పండిత సత్కారమునకు, నితర ధర్మకార్యములకు, గొంత భూమిని వదలుచుండిరి. మరియు గ్రామములోని భూస్వామిలను విక్రయించునపుడు, కొలగారపు వానికి గొంత సొంతము నీయవలయును. ఆమొక్కటిగ్రామసంఘమునకు ధాన్యరూపమునో, వేరొక విధమునో, గొంత ప్రతిఫలము నిచ్చువాడుండెను. అట్టి ద్రవ్యముతో గ్రామమునకు పయచేయు నుద్యోగి యలను సత్కరించి సాగనంపు చుండిరి. రయతువారి పద్ధతిని పట్టాలు జారీయైన పిమ్మట గవర్నమెంటు గ్రామములలో కొన్ని పూర్వపు మర్యాద లనుగంటిసను, కొన్ని కట్టడు లొకను నేటిని విజృంభించు చున్నది. గోదావరి జిల్లాలోని డెబ్బా తాలూకా గ్రామములలో ఖాయిదా పాటను ప్రతి సంవత్సరము గ్రామ నివాసులు చాలవంది కూడి పాడుచుండురు. పోటాపోటిని వచ్చినపాట మొత్తము నొక దిద్దరు నమృతమునవారి వశముననుంచి, దానివ్యయమున కొక యువ సంఘము నేర్పరచుదు. కాలవగట్టవీరు గడ్డిపాట, ఆపలు మినహాని చెట్లఫలముపాట, లోకలుఫండు చెరువులలోని చేపపాట, మొదలగువానియందొక్కట్టలనవలంబించితకుగ్రన మొత్తమునకు దనుకు స్థిరపరచుకొని పిమ్మట వానియందు వచ్చు ఎక్కువ భాగమునకూడ వై ఖాయిదాసామ్యులతో చేర్చుదురు. ఇట్టి ఖాయిదామొత్తము కొన్ని గ్రామములందు రు 1000 లు మొదలు రు 1500 ల వరకు బెరుగుచున్నది. డెబ్బా గ్రామములలో కనీసము రు 100లకు తక్కువ మొత్తము వచ్చు ప్రదేశములేదు.

ఈవ్యవస్థ నేకరింపబడిన ద్రవ్య మేటెట్లెట్లు విని యోగింపబడుచున్నదో యోచింతుము. నిజము వ్రాయుకతీరధు. వ్రాయుటకు సిగ్గును. గ్రామదేవతల యుత్సవమునకు, డెబ్బా నూపరిం పెండెట్ల యొక్క, రివిన్యూ లోకలుఫండు యిన పెక్కుద్రవ్యముక్క, కరణములయొక్క, సాలీయానామూళ్లకు, జమాబందీ ఖర్చులకు నీ ద్రవ్య మెక్కువగా వినియోగముగనుచున్నది. ప్రజలయిన కొందరు గ్రామస్థులు కొంతధనమును మంచి నీటిచెరువుల, నూతుల, మగమృతుల కచ్చటచ్చట సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. కొందరు గ్రామపాఠశాలా గృహనిర్మాణమునకు దోడ్పడుదురు. మొత్తమువీరు గ్రామ దేవతల యుత్సవములకు, సర్కారుద్యోగియుల లంచముల కెక్కువగా నీసామ్యు వ్యయముగనుచున్నది. లంచములలో నింజ నీరు డిపార్టుమెంటువారి దాహ తీర్చుటకొరకు నెద్ద మొత్తము పలు కారణములచేత గావలసియుండును. నాలు గంగుళముల తూములవలన పనిజరుగనందున గండ్లు కొట్టుకొనుట సెలవిచ్చి నందుకు, పె్పవలుగండ్లకు, అడ్డగట్లకు చెల్లింపవలసిన రుసుములకు గ్రామఖాయిదా సామ్యుచాలక ప్రత్యేకము తాత్కాలికముగ చందాలు వేసికొన వలసివచ్చును.

1. రు 250 లు పాటమొత్తము గల యొక గ్రామము నందు ఖర్చు యొక్కిందలి నున్నది.

ఇంజనీరు సబుబహరుసీయరునకు మొదటిపంటకు రు400లు రెండవపంటకు రు 20 లు; రివిన్యూ యిన పెక్కుద్రవ్య మొదటి పంట అజమాన్యికి రు 20 లు రెండవపంట అజమాన్యికి రు 10 లు; తహసీలుదారుగారిసర్కారుట్లు మకాంఖర్చులకు రు 15 లు; సాలుసరి జమాబందీ ఖర్చులకు, చందా రు 8 లు; గ్రామదేవత ఉత్సవమునకు రు 50 లు. శేషము గ్రామము లోని చెరువు మరమ్మతునకు నిలువ.

2. రు 800 లు పాటమొత్తము గల యొక డెబ్బా గ్రామమునందు ఖర్చువివరము:—

కాలవ సబుబహరుసీయరునకు మొదటిపంటకు రు1200లు రెండవపంటకు రు 100 లు; రివిన్యూ యిన పెక్కుద్రవ్య మొదటి

పంట అజమాన్యికి రు 40 లు; రెండవపంటకు రు 20 లు; తహసీలుదారుగారి కమాను ఖర్చులకు రు 25 లు; లోకలు ఫండుఖానిటరీ యిన పెక్కుద్రవ్య మొదటి పంట అజమాన్యికి రు 20 లు; జమాబందీ ఖర్చులకు చందా రు 40 లు; గ్రామదేవత యుత్సవమునకు రు 50 లు; దసరాపండుగకు రు 30 లు; పల్లముక్రింద నమోదుకాబడి నీ రెక్కని మెరకలకు పెంపోరి తూరలు కాంక్ష నుచేయించి నందుకు రు 200. ఇదిగాక కాలవగట్టు మైలుకూలీలకు, లో ప్యాకు గుమాస్తాలకు, వ్యాక్సి నేట్లకు మామూళ్ల కలవు.

గతసంవత్సరమున కొన్ని గ్రామముల వారు దక్షిణా ప్రీతా భారతీయ సహాయద్రవ్యమున కీకొలగారపు పాట సామ్యులతోనుండి చందాల నిచ్చిరి. ఫనికులయ్యు చనువులేని రయతులు కొన్ని గ్రామములలో ఖాయిదా పాటను మాన్పించి కొమ్మలచేత తమ ప్రతములవై వడ్డికెక్కలను చూపించుకొని వారికి ప్రతిఫలముగా దాని నిచ్చివేయుచున్నారు.

గ్రామఖాయిదాలో పైన చూపినరీతిని వార్షికవిధాన వ్యయములతోగా, మిగిలినదానితో, నొక గ్రామమునందు దేవు నకు 24 యెకరముల డెబ్బామాగాని భూమిని కొనియిచ్చి దేవాలయమునకు రాలితో నాగరణుద్యమును లోన నుంట పమును జేయించినారు. సంస్కృతపాఠశాలలకు, విరివిగ సాహాయ్యముచే. గ్రామములవారు కొందరుకలరు. ఇటు గ్రామము లందు లంచములు; వృద్ధవృద్ధములు నిర్వేకృత్యము లగుచుండ వీనిని నివారించ సాధ్యముకాదాయని శంకపాడుచున్నది. కాలవ సబుబహరుసీయరులకు లంచము లీయడద్దని రయతులతో విారు చెప్పరాదాయని హానరేబిలు క్లారుగారు హానరేబిలు రాయబహద్రు మోహన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారి నెత్తి పాడువగ, లంచములను పుచ్చుకొనడద్దని విారు వారికి చెప్ప రాదాయని పంతులుగారు టంకరించిరి. 'నున్న నున్నాంగలిసె అది ఆలాగేఉండాలి.' ఇతర వ్యవహారములగతియేమి? సర్ పాస్రిలారెన్నగారు రివిన్యూ సర్వేఆఫీసుకు నున్న పుడు గ్రామములకు సహాయమున తమ దేవాలయవేసి సావకాశమున గ్రామవాసులతో నిధాగోష్ఠిని మాట్లాడుచుండెవారు. అప్పు డు గ్రామములోని వృద్ధులకును లాయకొరకువచ్చి తమ దుఃఖ ములకు, కష్టములను చెప్పకొనుచుండిరి. వానితో తొమ్మిదివం తులు లెమడేయల లంచగొండిబుద్ధిని గురించిన మిగిలిన పదవంతు లెల సాహెబుజిల్లా (మండలాధికారి) గారి యంధ త్వమును గురించినవై యుండెను.(రూలర్ను ఆఫ్ ఇండియా; సర్ పాస్రిలారెన్న పుట 25) ఆ కాలమున మనదేశీయులలో (నాంగ్లేయు) విద్యాకోవిదులు లేరు. ఇప్పుడు పట్టభద్రులు ప్రతిపొటచేరి పూర్వము మర్యాదలకు భద్రముగ కాపాడు చున్నారు.

గ్రామపంచాయితీ యనబడదగిన యాఖాయిదా సామ్యుల క్రమముగ వినియోగించు మార్గములను జిల్లాసంఘ ములవారును, తాలూకా సంఘములవారును, గ్రామసంఘముల వారును దూగదృష్టి చాలనిగ్రామముల వారికి బోధించుట ముఖ్యమయి యున్నది. ఇప్పుడు తాలూకాబోర్డులకు మెంబర్లను ఎన్నుకొను పద్ధతియేర్పడినది. అట్టిమెంబర్లు తమభిర్కాలోని జనులకు కొన్ని మార్గములను చూపించగలరు. గ్రామ ఖాయిదాసామ్యు వ్యాపకములకు మరలినపత్తుమన, డెబ్బా ప్రదేశములలో లోకలుతెన్ను వృద్ధిచేయవలసిన యావత్కేకము లేకమొనండునెరదు. మామూలను ముద్దుపేరన లంచములను పుచ్చుకొనుటఅనున్యాయముగవచ్చుచున్నది.ముందుదీనిని మాన్పి టెట్లు? ఈమామూలు నేడిపార్టుమెంటు తా బేదారులు ముందు మానవలెను? మహదాశ్చర్యచనమున కుపకరింపనుటకు, వయ సులుగారికన్న యజులుగారు గొప్పవారు, యజులుగారికన్న కాస్త్రీగారు గొప్పవారు. ఈమర్యాదలలో మధ్యనొకరు ఆచ్చి యని గట్టిగతుమ్ముదురు. కావున వ్యవహారము మారునట్టి జాడలు కావరావు.

గ్రామములలో మంచినీటి సదుపాయమునకు, గ్రామ పాఠశాలాభివృద్ధికి, పరపతిసంఘము రాత్రిపాఠశాల, పుస్తక భాండాగార వార్తాపత్రముందరి స్థానమునకు గావలయుధనము ఏటేట పోగగుచున్నన, అది యశ్వథా పోవుచున్నది. దొర తనమువారు పాఠశాలద్యమున కేటేట నిచ్చుచున్న గొప్పవిరాళములకే ఖాయిదా సామ్యులోని కొంతభాగమును, తాలూకా బోర్డులవారి సామ్యుల జతగూర్చినయెడల డెబ్బా గ్రామముల గ్రామకోడ్లు అచిరకాలమున నేర్పడగలవు, పల్లములు గలవు, బహిర్భూముల యిబ్బందిలోగ గలదు, నూతులు కల్పవకూపములుగ నుండబోవు. గ్రామపాఠ ప్రత్యేకగృహము లేర్పడగలవు.

శ్రీమతి ఆనీబినెంటు.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో నొక ముఖ్యభాగమగుటవలన హిందూదేశమునకు గావలసినది యితర అధినివేశములతో సమమయిన పౌరసత్వములు. అంతకు తక్కువయిన స్థానములను ఈ సామ్రాజ్యమునందు వారంగీకరింప నొల్లరు.

(శ్రీమతి ఆనీబినెంటు దొరసానిగా రీమధ్య లండనులో జేసిన ముఖ్యపన్యాసము ఇంగ్లండు నందును, ఇండియానుందును గొప్ప ఆందోళనమును గలిగించినది.)

గ్రాంధికభావ-గ్రామ్యభావ.

కూచి నరసింహము పంతులుగారు బి.ఏ. ఎల్.టి.

సాంప్రదాయముగఁ బుస్తకములలో వ్రాయుచున్న తెలుగు తెలియుటలేదు. పిల్లలకుఁ జాలఁగల్గముగ నున్నది. ఇంగ్లీషుభాషలో బాలకులు చదువుటకు ననుకూలములగు సులభపుస్తకము లనేకములున్నవి. మనభాషలో లేవు. కనుక గ్రామ్యభాషలో మనమందఱ మిండ్లలోను పిల్లలలోను వాడుకగా మాటాడుకొనుచున్న సులభమైన తెలుగులో గ్రంథములు వ్రాసినయెడలఁ గడు సుపయోగకరమని మనలోఁగొందఱు, సదుద్దేశముతోనే కానిండు, బహిరంగముగ వానించుచున్నారు. కేవలవాదమే కాదు. వాదములు పుట్టుటకుఁ గొంతకాలము పూర్వమే, పాఠశాలలలో నీ “సవీనాంధ్రము” సుపయోగపడుచుటకు విద్యార్థికారుల యనుమతినిగూడఁ బొంది యున్నారు. ఇట్టిమార్పు బడలలోనికి వచ్చుననికాని, వచ్చెననికాని, కొంతకాలమువఱకుఁ దెలుగువారిలో విద్యావంతులుగూడ ననేకులెఱుంగరు. ఎఱుంగక పోవుటకుఁ గారణము భగవంతుని కెఱుక!

వెనుకటివి త్రవ్వుకొని చింతించుట నిష్ప్రయోజనము. అర్చనదేహా వచ్చినది. అని యూరకుండట తగదు. అది మంచుచచ్చెనో ఛడ్డకునచ్చెనో బాగుగ విమర్శించి భాష చక్కఁగా మ కొనుట తెలుగువా రనిపించుకొను వారికెల్లర కివశ్యమున్నట్లు.

గ్రంథములు సులభముగా వ్రాయుటయుఁ బుస్తక పఠభాక్తులకప్రవము లెగ్గింపఁ బ్రయత్నించుటయు నందఱకు మే. కాని, యాసౌకర్య సాధనములేవి? ఇక్కడ

నే యభిప్రాయభేదము గలిగినది. “సవీనాంధ్ర” పత్రమువారిండుమించుగ నెట్లు చెప్పెదరు. మీరు వ్యాకరణములలోఁ బ్రసక్తిలేదు. చిరకాల సంప్రదాయముల జోలియు నక్కఱలేదు. ఇదిసాధనవా యసాధనవా యను మీమాంసతోడను బనిలేదు. వాగవకాశము లెట్లు మాటలాడు కొనెదఱో యట్లు వ్రాయుడు. అనుచున్నారు. “అట్లేనిఁ గొన్నాళ్లలోఁ బూర్వరచిత గర్భగ్రంథములన్నియు నయోషయములై నశించునే! యన “వైకేమి? జాతీయ మరణం ప్రపంచముసలివారెన్నాళ్ళు బ్రదుకుదు?”రంగురు“అయ్యయ్యా! నియమసహితమై, వ్యాకరణభిజ్ఞమై, భూమనచి రాచరణీయమై, యానందదాయకమై, నీతిబోధకమై, యిహపర సాధనమై యొప్పుచున్న భాష విడవాడి మిక్కిలి తెలుగు నెట్లు స్వీకరింతు” మన-పద్ధతుగట చేతనే వృద్ధిగాంచుటలేదు. ఈయభావముచేతనే యాదరణీయమైనది. ఆనందదాయకము, నీతిబోధకము, ఇహపర సాధనము, మాటలన్నియుఁ గలదు. అని సాహసించి చెప్పుచున్నారు. “కాలుజాతీ శబ్దలేరికదా! సాహెబుగారు!” అనిబాలిపడి యడిగినప్పుడు, సాహెబుగారిచ్చిన ప్రబుద్ధత మువంటి యాగ్రహ మానకములగు మాటలుమాని గట్టుడప్పుడు వెలువడుచున్నవి.

ఇట్టికితిలో సంప్రదాయసిద్ధమై, యుక్తియుక్తియుగము భవావిరుద్ధమైన “శబ్దము”లు మనవారికి నివేదించుకొనిన సాధనాంతరము లేదు. “నాయనారా! మీయుద్దేశముఁ బరిచయించెదాని, సాధనసామగ్రి మంచిదికాదు. నూనెపోకెఁ బప్పుల లావుదలనెట్లు చున్నారు. ప్రతిముచ్చెడుటకే నాకు ఫలముదక్కదు. దేశమంతయుఁ బరికించిచూచిన మీఁదలగా “సవీనాంధ్రము” ఇదివఱలో సుపయోగపడుచున్న వ్యాకరణము! భాషకంటె నెక్కువ సులభముకాదని విన్నవించుచున్నాను.

యను. అట్లుచేసికొనిన పిమ్మటనే గాదురా? అని వాచిత్రిము, మనభాగ్యము. గ్రంథగౌరవమును బండితసమాదరణము! ఇవారి “గడ్డటికెట్లు” లకు వెఱచి వెను! యెట్లుపోయిన మనకేమియని యుదాహరణము. యు మాత్రము దేశభాషాభిమానుల లక్షణముగాదు

కవనముగా వచనకావ్యములు వ్రాయుట సభిప్రాయమునఁ గొంతకాలముట్లు వ్రాసిరి. అదినిగూర్చి యాకాలముపోయినది. సులభగ్రంథము లిప్పుడనేయున్నాయున్నారు. వ్రాయుచున్నారు. “ఆర్యకథానిధి” మొదలైన పుస్తకములు పిల్లవాండ్ర కతిసులభముగఁ దెలియు నున్నవి. లేవని పరమశ్రేష్ఠుడైన ననలేదు. వ్యాకరణసౌఖ్యము చేయుటకు సుబోధములగు పుస్తకములు వ్రాయుట యసాధ్యము కాదనుటకవియే లక్ష్యములు.

కేవల మసంప్రదాయముగ వ్రాసినయుకటి రెండ్రామ్య గ్రంథములును సౌలభ్యములలోఁ గాని శ్రావ్యతలోఁ గాని నైవానికించుకయు సరిరావు. ఈమాట చదువువారికిని ఆచువు గూర్చువారికినిగూడ ననుభవమునకు వచ్చుచున్నది.

కనుక మిత్రులారా! మనకు గ్రాంధికభాషామాత్రమే జేసిన పెట్టుకయేదెమో “సవీనాంధ్రము” చేయనున్న మీలేనియో, త్వరగమేలుకొని, విమర్శించిచూచి, మంచిచ్చిపొంది ఛెడ్డవి విసర్జింపుడు.

ఇప్పటి నూటకేమిరెండు! ముందుముందు భవదాగు పడును. ఇట్టికొండఁ గట్టుపూర్వము మట్టిగోడ పడఁగొట్టుక లేప్పురు. ఎట్టిమహాప్రళయ సులభగ్రంథములు వెలువడునో మీరొ మీయనంతరపు సంతానమువారో లెప్పుకచూతురు. అప్పుడు బ్రాహ్మణాద్యానిండాలును, ఆచార్యులైన పుస్తకము గ్రంథసమయములు కొలలామలకములగును. అశ్రమతో నింత లాభము మనకు గలుగును—అను బొట్టిమాటలను నమ్మి భాష పఠకురామిప్రతి చేయకుడు.

“పనవడి మబ్బులో • పలిసీసృ నమ్మి
దొనసీసృ తెగఁగొట్టు • చురెవెట్లులైన?”.

అనునార్యోక్తిమాత్రము జ్ఞప్తిలోనుంచుకొనుడు. మబ్బులో సీసృండుటయైన యథార్థముగాని పీరుచూపించు భాషాసాజీవనము మృగతృప్తప్రాసాయము. “మాత” యన నొక్క మాతయేయుండునుగాని రెండవమాత యెప్పుడునుండదు. కొండిన నామె సవతితల్లియగును. సవతితల్లి చేమ మెట్టిదో యెల్లరకు విశదమే.

భాష యనగరక సితిలో బహువాచ్యరణ భేదమై, నియమహీనమై, స్పృంధమై యున్నప్పుడు ఎవ్వరెవ్వ బుద్ధి మంతులు బయలుజేటి, యాభాష సంస్కరించి, కొన్ని నియమము లేర్పఱుచుకొని, తెన్నియమానుసారముగ గ్రంథముల వ్రాయుదురు. అట్టి గ్రంథములును వానిలోని వ్యాకరణ నియమములును రాబోవు గ్రంథకర్తలకు మార్గసూచకములగును.

కాలానుక్రమముగ, స్వాభావికముగఁ గొన్నియార్పులు త్రవ్వ గ్రంథకర్త ప్రయోగకారణమున భాషలోఁ గలిగిన నామార్పుల ననుసరించి వ్యాకరణము లిందుకించుక మాలుచుండును. అంతేకాని సౌలభ్య వ్యాసమునను దదితర కారణములచేతను అక్కల్ప సంఖ్యాముల పట్టుటతో వేరవేలు వ్యాకరణిక రూపములు ఆసంప్రదాయముగ నొక్కసారి గ్రాంధిక భాషలోఁ జొరఁజెట్టఁ బ్రయత్నించుట విపరీతకృత్యము!—అస్వాభావికము! హాస్యాస్పదము!

వచ్చాను—వచ్చాను—వచ్చాను—నూచుంటావు? వాళ్ళూ పిళ్ళూకూడా వుంటారే—ఒహోహాప్పుడు—మనోమలికతలు—మొత్తమ్మీద మాధ్వరాస్య సౌలభ్యనే వర్ణించింటారు. మంధిర గుహిందాయప్పట్టులో వచ్చి ఆటంకంపడే శాడు—మాభావే—కాలేజీలో బాయిన్నయి నాలుగుటరమ్మని చదివా గాని స్ట్రీకెట్టు యిచ్చాను గారు—ఒహోహా మంతు హోటయింది—నాసౌలభ్యం.

ఇటువంటిది వేలకొలదిగ ఉన్నయూటలలోని వారే మాటాడుకొనుచున్నారనుట సత్యము. ఇవన్నియుఁ బుస్తకములలోఁ జేర్చనచ్చునా? ఈపద్ధత్యయ వికారములములు గ్రామ్యము లను దనెదరా? వీనికిన్నిటికీ వ్యాకరణముగ్రంథముల కల్పింపవలయునా? అట్లుచేసినఁ గ్రాత్ర వ్యాకరణము స్పృహించుట యగునుగాని ప్రాత్రవ్యాకరణమును సంస్కరించుట కాదే! ఈ విపరీతవాంఛ “ఈ చెఱువంత కట్టిన బాగుగ నుండును” అన్న యసాధారణ మద్యసానాసక్తిని యభిలాష వంటిదిగాని నేఱుకాదే! ఇట్టియాతుర సంస్కరణ మేదేశము నవైన నేభాషలో వైన నెన్నఁడైన ఎరిగనట్లు చెప్పులరా?

ఆంధ్ర పత్రిక.

రామ సం॥ హ్రావణ శు ౯ లు

శుక్రవారము.

మార్గములా? నీటికాలువలా?

మన ఇండియా ప్రభుత్వమున నాథిక సభ్యులుగా నుండు సర్ విల్లియము మేయరుగారు కడచిన 21 వ తేదిన బొంబాయిలో ఇండియను ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు ఆనబరగు హైందవ వ్యాపార సంఘము వారికి వర్తనమిచ్చిరి. ఆసమయమున నా సంఘాధ్యక్షుడు అనేకవిషయముల విన్నవించుచు అందులో మన దేశమున ప్రభుత్వము వారు రైలు మార్గముల పనులకయి యనవసరముగాను, ఫల విరహితముగాను కోట్లకొలది కర్బు పెట్టుచున్నారనియు, వ్యవసాయమున కాధారము కాగల నీటి కాలువల విషయమున శ్రద్ధ తగినంత తీసికొనకున్నారనియు విమర్శించి చూపిరి. దానిపై మేయరుగారు కొసంగిన ప్రత్యుత్తర మేమాత్రమును సంతృప్తి కరముగా లేదు. ఉపయోగ కరములగు నితర వ్యవస్థలకుగాను ద్రవ్యములేకుండ జేసి రైలు మార్గములకు పెట్టకూడదనుట నిజమే యనియు కాని డి.పి. డబ్లియం. వారి కిక్కట్టు లనేకములుకలవనియు నీదేశమున పనివారు దొరకకుండుటచే గొప్పకంట్రాక్టుల మూలమున పనిచేయించ నెంచి నను పొసగదనియు సర్ విల్లియముగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈమాటలలో నిమిడియుండు నాము కాని భావములుకాని విమర్శ కేమాత్రమును నిలువజాలవు. 1876-77లో మహాత్మా మమున దేశమునంతయు దీనినికీ తెచ్చిన దాదిగ నీటివసతు లేర్పరచి ప్రజలభోజనపదార్థాన్ని తీసికొనివచ్చేయట యెట్లును ప్రక్క ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజానాయకులకును నిరంతరము తట్టుచునేయున్నది. నాటినుండియు ప్రభుత్వమువారు అప్పుడప్పుడు తొమ్మిదివారణో పాయముల నిర్ధరించు నిమిత్తమును నీటివసతుల వ్యాప్తికి దగినమార్గముల తెలియచేయు నిమిత్తమును కమిషనుల నేర్పరచుచునే యున్నారు. 1879 వ సంవత్సరపు కేగ్లకమిషను 1898 వ సంవత్సరపు లయలుకమిషను తొమ్మిదివారణ విషయముల పరిశీలించినవి. కర్జనుప్రభువుకాలమున నియమింపబడిన స్కాటుమాంక్రిఫు కమిషను నీటికాలువల విషయమును విమర్శించెను. ఈకడపటికమిషను పేరునకు నీటికాలువల విషయ విమర్శకు నేర్పడినదే యైనను నిజముగా దీనియందేముగూడ తొమ్మిదివారణయే. పందొమ్మిదవశతాబ్దాంతమున కలిగిన తొమ్మిదివారణ కమిషను నాపుటయే ప్రథమకర్తవ్యముగ నెన్ని కర్జనుప్రభువు ఎప్పుడును తొమ్మిదివారణ లగుచుండు దేశభాగములను ఇట్టి కాల మట్టికాలమునక యెల్లకాలమును భోజనమాత్రమునకు భంగము లేనివిధమున సంరక్షించుటకు తక్కువగా తక్కువగా నేర్పరచవలసిన నీటివసతు తెల్పి యను వంతమును విచారించి తెలియజేయవలసినదని పైకమిషను నేర్పరచెను. ఆకమిషను వారు చక్కగా సంగతులను పర్యాలోచించి మొత్తముమీద నలుబది నాలుగుకోట్ల రూపాయల వరకు వ్యయము కలుగచేయు చిన్న చిన్న నీటికాలువపనుల ననేకములను సిఫార్సుచేసిరి. ఈనలుబది నాలుగుకోట్లను ఒకే పర్యాయము కర్బు పెట్టనక్కరలేదనియు కొంచెము కొంచెముగా పదిసంవత్సరములకాలము పనిజరిపి ముగింపవచ్చుననియు గూడ తెలిపిరి. 1879, 1898 వ సంవత్సరముల

కమిషనులును నీటిమార్గములనే సూచించెను. అట్లుగలచే 10 సంవత్సరములకాలము సంవత్సరమునకు నాలుగుకోట్ల నలుబదిలక్షలు సెలవుచేసి యుండినయెడల దేశమంతటను సుభిక్ష మేర్పడి యుండును. ఇప్పుడా పదిసంవత్సరములును గడచి పోయినవి. 1911-12 వ సంవత్సరాంతమునకు ననగా నెనిమిదిసంవత్సరములకు 13½ కోట్లు సెలవుచేయుండెను. కమిషనువారి లెక్క ననుసరించి 35కోట్లు అయియుండవలెనుగాదా! ఏరుసంవత్సరమునకు 4 కోట్లు నలుబదిలక్షలు సిఫార్సుచేసినను సెలవైనది కోటి డబ్బులక్షలైననులేదు. ఇక రైలుమార్గములవంకకు దిరుగుదము. 1904 వ సంవత్సరము మొదలు 1911-12 అంతముగూడల సెలవైన మొత్తము 114 కోట్లు అనగా సంవత్సరమునకు పదునాలుగు కోట్లకు పైబడి. కోటి డబ్బులక్ష లెక్కడ! పదునాలుగు కోట్లెక్కడ. ఈ ద్రవ్యమంతయు నప్పులు చేసి గడించినదే కావున దీనికి సీరెండువిధముల వినియోగములోను ప్రతిఫలముగా వచ్చుచుండు లాభమును జూడవలసి యున్నది. ఇదిమాత్రము తెలిసికొంటిమా రైలుమార్గముల మోరాభీవృద్ధిని మన మెప్పటికిని మరువనేరము. రైలు మార్గములకై పెట్టుబడిపెట్టిన ద్రవ్యముమీద నిప్పటికి నూటికి 1½ కంటె నెక్కువ గిట్టుట లేదు. 1897 నకు పూర్వమన్ననో మొత్తముమీద 51 కోటి రూపాయల నష్టమే కనుపించుచుండినది. నీటికాలువల విషయమునకు దిరిగిన యెడల నెప్పుడును ప్రతిఫలము నూటికి నైదువంతున కావచ్చుచున్నది. నీటికాలువలు ఉత్పత్తి కాధారములు. రైలు మార్గములు ఉత్పత్తియైన వస్తువులను సాగవేయుట కాధారములు. ఆంగ్లవ్యాపార సంఘములు దేశమంతటను సులభముగా వ్యాపించి తమ సరకులను దించి యిచ్చుట నుత్పత్తియగు వస్తుజాలమును నెగుమతి చేసికొను దృష్టితో రైలుమార్గముల వ్యాపన పక్షముననే ప్రభుత్వము వారిని నడిపించినవని వాచాప్రభృతులందరును పలుమారు విమర్శించి విమర్శించి విసుగొందియున్నారు. ఇప్పటికిని ప్రతి సంవత్సరమును ప్రభుత్వము వారు అప్పుదీసికొని పంజెండు కోట్లు రైలుమార్గములపై విధిగా కర్బు పెట్టుచున్నారు. ఇది యవసర మెట్లయ్యెనో దేశమునకు సుభిక్షము తేగల నీటికాలువల వ్యాప్తి కయి తమచే నియమింపబడిన కమిషనే తీర్మానించిన 4 కోట్ల నలుబదిలక్షల వ్యయ మనవసర మెట్లయ్యెనో సర్ విల్లియము గారేల యోచింప రైలో తెలియకున్నది. రైలుమార్గముల నిర్మాణమునకు కూలీలెట్లు దొరకిరో కాలువలకేల దొరకిరో మా కర్థము కాలేదు. ఇట్టి సమాధానములతో నాంగ్ల విద్యాప్రభావమున దిగదినమును ప్రవర్ధమాన మగుచుండు హైందవమానస మెట్లు సంతృప్తి పడుననుకొనిరో యని యచ్చెరువగు చున్నది. సర్ విల్లియము మేయరుగారు మొదటిబడ్డలు చర్చలో చూపిన ప్రజావిశ్వాసమును హృదయనిర్వాహ జత్వమును నిసందర్భమున జూపకుండుట కోడని యము. బహుకాలముగ వచ్చిన యవధమును ప్రచురముగా నొప్పుకొని ప్రతికార మొనర్చుట యిప్పటి యుదారప్రభువులకు తగును కాని దానిని సమర్థింపజూచుట సమంజసముగాదని విన్నవించుకొనుచున్నాము. నీటివసతులు కుదిరి యుత్పత్తి పెరిగినయెడల హైందవప్రజకే కాక ప్రభువులకును రైలుమార్గములే శరణ్యము అను వ్యాపారసంఘములకును గూడ లాభమగునను విషయము గమనింపవలసియున్నది. వ్యాపారసంఘముల పనుల కవసరమగు రైలుమార్గము లిప్పటికి తగినన్ని యేర్పడియున్నవి. ఉత్పత్తి పెరిగినకాని రైలు మార్గము లింక పెరుగనక్కరలేదని మానమ్య

కము. ఈవిషయ మాలోచించియైనను ప్రభుత్వము వారు రైలుమార్గపుకర్బులను దగ్గించినీటివసతుల నేర్పరచ తలకొనిన మేలని నొక్కిచెప్పుకొనుచున్నారము.

సర్వియా యుద్ధము.

విగ్రహము సాగుచున్నది. ఫిరంగుల యుద్ధ మొకటి జరుగుట తెలియవచ్చియున్నది. రుష్యా ఫిన్లండాఖాతమున రాత్రివేళల నాకాప్రయాణము నిషేధించినది. ఈయఖాతము జర్మనీ యుత్తరపు ప్రక్కకుండుటచేత నానైపు రుష్యా సిద్ధపడుచున్నదనుట విశదము. ఇంతేకాక రుష్యాపైన్యములను పన్ను పనియందు నిమగ్నయయియున్నది. ఇట్టి ప్రయత్నములకు కారణమేమియో తెలియజేయవలసినదని రుష్యాను జర్మనీసమాధాన ముడిగినది. జర్మనీశాంతి పక్షమవలంబింప ప్రయత్నములు చేయుచుండుట నెంత నభినయించినను నీ సమాధాన మడుగుట మాత్రము నిజముగా కయ్యమునకు సహకారి కాగలదని నమ్మవలసియున్నది. జర్మనీకి రాజధానియగు బర్లినునగరములోని వాతా వరణమంతయు యుద్ధవాసనలతో నిండియున్నది. భోజన పదార్థముల వెల లెక్కిపోయినవి. వ్యాపారస్థులు దిగులంది వెలబోవుచున్నారు. నిధులలోని పైకమును కయి ప్రజలుమూగుట సంభవించినది. ఏనివిషయమునయుద్ధముపై బడునోయను జంకుకలిగియున్నది. ఇంగ్లాండు ప్రజలీ విగ్రహము స్థానికముగా నుండునని తలంచిన తలంపులను వదలుకొని నిరాశ జెందినారు. ప్రాంసు జర్మనీనోటబడి కందునేమో యని టైమ్సుపత్రిక భయముచు చున్నది. ప్రాంసుపక్షముగను ఐరోపాలోని రాజ్యాంగశక్తితో లనపు పక్షమునను తమబల మంతయు నాండ్లయులుపయోగింప వలెనని యభిప్రాయ మిచ్చుచున్నది. జర్మనీ రుష్యాపైకి గవసినను ఉత్తర సముద్రపు దక్షిణ ధిక్కుకు రానిచో ప్రాంసుముందు పడరాదని ఇంగ్లాండు వారు నచ్చుచెప్ప జూచుచున్నారు. గ్రే గారు శాంతిసభ యసాధ్యమని వదలుకొనినారు కాని ఇంకను శాంతియగు నెనోయను నాశవదలలేక. ఆస్త్రిత్తు మహాశయనికి యుద్ధమో శాంతియో స్ఫురింపలేదు. ఐర్లాండు స్వపరిపాలన చట్టపు విమర్శను మానుకొని బ్రిటిషుదీపులలోని యన్ని పక్షముల వారును నేకమై సాధ్యమయినంతవరకు క్లొలములను అడ్డుప్రయత్నముల నున్నారు. సామాన్య మంతటను సురక్షణోపాయములు సిద్ధమగుచున్నవి. మధ్యధరాసముద్రమున మాల్టాదీవిలో పైన్యములు చేర్చబడినవి. మహాదారుణ విగ్రహము నిబిడాంధ కారమున ప్రజ్వలిల్లుచు మిరుమిట్లుకొలుపుచున్నది.

తమ్మును గౌరవించు నిమిత్తము బొంబాయి పౌరులుజనుచేసిన రు12,000లును విద్యార్థివేతనము క్రింద సెలవు పెట్టిన యెడల తమకు తృప్తియగునని బొంబాయి షరీఫుగారు కఠింభాయి చినాయి గారు తెలిపియున్నారు. వట్టి యాడంబరములకు వ్యయపెట్టుట కంటె నీ బీదదేశమున నుపయోగ కర విషయములకు ధనమును వినియోగించుట నిజముగా నుత్తములను గౌరవించుటే యగును. అయిన మన నాయకుల కామాత్రపు ప్రకనాడంబర త్యాగబుద్ధి కలుగుట దుష్కరం కలుగ వలసినదని మార్గదర్శకులయిన కఠింభా గారు మిక్కిలి ప్రశంసనీయులనుటకు సంజేలేదు.

కామనాస్యకల్యాణం సర్వే యోగ్యైర్ముక్తగా కల్లుచెప్పిరి. నిజ
మరలు సన్నిహితులు వేరే యెంతవాక్రమును నాగునలేదు. (పాశ్చి)
యావారును సన్నియావారును యముచేరు వారటించిరి.

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః. కాని యితర
 కంపెనీ వారివలన తనకునున్న రావలయునని భోగ్యులచేష్టు
 చున్నాడు. ఈ కేసు అగస్టు 10 వ తేదీని తిరిగి విచారింప
 బడును.

బొంబాయి

రైలురోడ్డు తెగుట

సుక్రవారము జూలై 30:— ఇగా, అబ్బాస్సియాను,
 జాహీరుపురము, ఛాచారను ప్రేషనులమధ్య రైలురోడ్డు తెగి
 నది. జాహీరుపురము, ఛాచారనుల మధ్య బండ్లు మార్చి
 ప్రయాణికులను తీసికొనిపోవుట కింకను వీలులేదు. నీరు తీసి
 పోయిన వారములొక్క గండ్లకు మరమ్మతు చేయుటకు
 వీలుండును.

మొయిలు స్త్రీ మరు

బొంబాయి జూలై 30:— ఇంగ్లండునుండి టపాలను
 తెచ్చుచున్న “మోరియా” అను స్త్రీమరు నేటిరాత్రి 10 గంట
 లకు బొంబాయిరేవు చేరునని, బొంబాయిలోనున్న పి. అండు
 ఓ. కంపెనీవారికి తీగలేనితంతివార్త వచ్చినది. అనగా 7 గంటల
 ముందు వచ్చుచున్నది.

బొంబాయి జూలై 31:— మొయిలు స్త్రీ మరు నిన్న రాత్రి
 10-20 నిమిషములకు వచ్చినట్లు తెలియజేయబడినది టపాలు
 3-40 నిమిషములకు బయలుదేరినవి.

పారిశ్రోషికమునకు దావా.

బొంబాయి జూలై 29:— నమ్మకముతో రైలువేలో
 పనిచేసినందునకు పారిశ్రోషికము నిప్పించుటకై ఆదామదా
 చాడులో నొకచిత్రమును దావా దాఖలుచేయుబడినది. బి.
 బి. సి. వి. రైలువేలో నిదివరకు గుడ్డుకాకున్న పనిచేసిన గోకు
 లదాసునకు నమ్మకముతో పనిచేసినందునకై 900 రూపా
 యల పారిశ్రోషికమును కొరచు దావాచేసెను. తనకు డిస్ట్రిక్టు
 ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంటు సిఫారసుచేయుగా నేజంటు
 దానిని నంగీకరించెననియు, బోర్డువారు తనకు పారిశ్రోషిక
 మిచ్చునట్లు శాంక్షను చేసి దనియు, గోకులదాను
 లిఖితరూపకము గు సాక్ష్యమును దాఖలుచేసెను,
 ఇట్లుండ సామ్యుచెల్లించినయెడల దావాచేయుదునని కంపెనీ
 వారికి నోటీసు యిచ్చెను. దానివివాద ఏజెంటుకోరిక వివాద
 బోర్డువారు పారిశ్రోషిక మిచ్చుటకు చేసిన యుత్తరవును రద్దు
 పరచిరి. ఈ సంగతి లన్నిటిని గోకులదాను రుజువుచేసెను.
 ఇంతియుగాక మజియోకచోటికి బదలాయించవలసియుండు
 నని వైద్యులయభిప్రాయమయినట్లు స్పష్టికెట్లు తీసికొనవచ్చి
 నెలపు దరఖాస్తు చేసెనుగాని నెలపునియ్యనందున నమ్మము
 కలిగినట్లు 3,600 రూపాయలకు ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంటు
 వివాదదావాచేసినాడుకాని ప్రతివాదులితనన నమ్మమందికాద
 మున్నగు నంశములను తెలియజేసినవివాదదావా వాదియేత్తోసి
 వేయించుకొనెను. రావుసాహేబు కేకవలూగా రీకేసును
 విచారించి, కంపెనీవారి యిష్టానిష్టముల ననుసరించి తోచిన
 యెడల పారిశ్రోషికమియ్యబడునని తీర్పులోనాసి ఖర్చులతో
 దావాను కొట్టివేసిరి.

బొంబాయి శాసననిర్మాణ సభ.

పూనా జూలై 30:— 1901 సం॥ ప్ర డిస్ట్రిక్టు మ్యునిసి
 పల్ ఆర్డర్ సవరణనుగూర్చి, అనేక సవరణలు తేబడినవి. ఈ
 సవరణలను ఆలోచింపుటకు బొంబాయి శాసన నిర్మాణసభ
 తిరిగి నేడు సమావేశమైనది. మ్యునిసిపలు ఆర్డర్లలో 7,8 క్లాజులు
 ప్రస్తుతము ఈ బిల్లునుండి తీసివేసి, వానిని ప్రత్యేకముక
 డిల్లులో పెట్టుటకు గవర్న మెంటువారు తీర్మానించి నారని
 ఆనరబిల్ పబ్లికారు సభాప్రారంభమున చెప్పిరి. 7,8 క్లా
 జులవలన, ఈ ఎలక్షను సరియైనదా? కాదా? అని ప్రశ్నించు
 టకును, ఎలక్షను సమయములో జరుగు దున్నీతికరములగు
 పనులకుగాను, కాన్సిలరులవివాదను, ఓటర్లవివాదను నేరముమోపు
 టకును కలెక్టరుకు అధికారము ఏర్పడు చున్నది. పెక్కు
 చిన్న సవరణలు ప్రో సి వేయ బ డి న వి. కొన్ని సవర
 ణలు మరతులవైని అంగీకరింప బడినవి. తక్కువ తక్కువ
 జనసంఖ్యగల మ్యునిసిపాలిటీలు, కమిషనరును ఏర్పరచు
 కొనుటకు ఇచ్చగించు పత్రమున, 2/3 వంతులమంది కాన్సిలర్లు
 అంగీకరించునెడల, కమిషనరును నియమించవచ్చునని ఆనరబిల్
 దివాన్ బహద్దర్ కాడబోలుగారు సవరణను తెచ్చిరి. ఈస
 రణను సభవారు బిష్టుకొనిరి మ్యునిసిపలు కమిషనరు తీర్మా
 నము గవర్న మెంటుగారు భరింపవలయునని ఆనరబిల్
 పబ్లికారుకా సవరణను చెప్పిరి ఈసవరణను సభవారు
 నిరాకరించినారు డిస్ట్రిక్టుమ్యునిసిపలు ఆర్డుకు సవరింపుదని

తెచ్చినబిల్లు మూడవవారు చర్చజరిగిన తరువాత సభవారిచే
 అంగీకరింప బడినది. సభ కేవలతనకు ఆపివేయబడినది.

సింధురాష్ట్రములో వరదవలని నష్టము.

కరాచీ జూలై 30:— సింధురాష్ట్రముంతటను మంచి
 వర్షముకరిసినది. సింధునదిలో నీరు క్రమక్రమముగ పెచ్చు
 టచే కాలువకట్టలును, యెటికట్టలును తెగిపోయి, కరాచీ
 జిల్లాలోని తట్టా, ఘోరావారి, తాలూకాలలో పయిరులకు
 విశేష నష్టము కలిగినది. జమిందారులకు సదుపాయము చేయు
 టకై రిమిషను యియ్యబడునని చెప్పుచున్నారు. జాముషోరో
 సమీపమున గండిపడి నవాబుమజిల్లాలోని మహదాదపురము
 నీటిమయమై పోయినది. సోమవారము సభార్ధి నేటు సివిలు
 కోర్టు సమీపమున అయిదడుగులలో తుండెను. దైవానుగ్రహ
 మున గండిత్వరగానే పూడ్చివేయబడినది.

లాబ్కానాజిల్లాలోని ఫుల్లిబందరుకూడ కొట్టుకొని
 పోయినట్లు తెలియజేయబడినది. సీపారోడ్డు, దాదులకు మధ్య
 నుండిన ప్రదేశముంతయు నీటితో నిండియున్నది

బంగళాము.

వ్యాపార స్థితిగతులు.

కలకత్తా జూలై 30:— ఇక్కడ ఎగుమతివ్యాపా
 రము జరుగు స్థితిగతు లొకమోస్తరుగనున్నవి.

నారయెగుమతి.

వ్యాపకులలో సామ్యుపేరుకొని పోవుచున్నది. నార
 యెగుమతి యగుటలేదు. సామ్యుచెల్లించ వలసిన యివసరము
 తగ్గి సామ్యునిలవడు చున్నది.

ఫినాన్సుబిల్లు.

కలకత్తా జూలై 30:— లండను వర్తకసంఘమువారి
 యొక్క ఈస్టిండియనుకాఖకు నిక్కడి యూరోపియను సం
 ఘమువారిట్లు నిన్న తంతిసమాచారమును పంపిరి:— ఫినాన్సు
 బిల్లువిషయమై మీరు అప్రస్తుతమును తెలియజేసితిరి. యూరోపి
 యను సంఘమువా రిందుతో నేకీభవించుచున్నారు. మీరు
 జూను 25 వ తేదీని తీర్మానించినదానిని యంగీకరించి వీలున్నంత
 వరకు ముందుకూడ సమ్మతిని తెలియజేయుటకుండిన మార్గము
 లతో నేకీభవించి పనిచేయుదుము. రెట్టింపు ఆదాయపుపన్ను
 విషయమై మీరు చర్యకొనినట్లు సిద్ధముగనున్నారు. దీని
 వివరములు కొద్దిదినములలోనే ప్రకటింపబడును.

డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటురు బెడరించుట

కలకత్తా జూలై 30:— చిట్టాంగు డిప్యూటీ మేజి
 స్ట్రేటు నారాయణ రాయగారిని చంపుచుమని ఆకాశరామున్న
 గొల్లెడు వచ్చినది. రాయగారు చిట్టాంగు నివాసులు. ఇటీవల
 నిక్కడ జరిగిన గాజకీయ హత్య సందర్భములో వీరు కొంత
 విచారణ చేసినట్లు చెప్పుచున్నారు. గాయగారికి ప్రమాదము
 యగుటకు సిద్ధముగ నున్నది. కాని ప్రాణమునకు మోసము
 కలుగునని ఓరికి పంపినకార్డులో వ్రాయబడినది. ఇది అరాజ
 కుల యొద్దనుండి వచ్చియుండునని చెప్పుచున్నారు. ఉత్తరము
 పోలీసువారికి పంపబడినది. దీని విషయమై విచారణ చేయు
 చున్నారు.

కలకత్తా దొమ్మి.

కలకత్తా జూలై 30:— ఇక్కడ ఆదివారమురాత్రి
 బుర్రాబజారులో పెద్దదొమ్మి జరిగినది. పోటీగానుండిన రెండు
 ఇండియనుకంపెనీల నౌకరులలో వివాదము బయలుదేరినది. ఈ
 కంపెనీలపత్రమున బండితోలువారికిని, పడవలలో సరకువేసి
 కొనువారికిని మాటకుమాటవచ్చి చివరకు దొమ్మికింద పరిణ
 మించినది. ముఫ్తదారుఖాను, ఇషాతు, నూరుమహ్మదు అను
 ముగ్గురు మహమ్మదీయులకు చాలబెబ్బలు తగిలినవి. వెంటనే
 పోలీసువారువచ్చి వీరిని వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి. కడపిన
 రాత్రి ఇషాతు చనిపోయెను. మరియొకడు మరణావస్థలో
 నున్నాడు.

లక్షాధికారిని పట్టుకొనుట

అమ్రాట్ లాలో నున్న లక్షాధికారి యగు అబ్దుల్లా
 మూసాజీయును, ఇతని నౌకరు లిద్దరును ఈ సందర్భములో
 పట్టుకొనబడిరి ఆమెయు ఈత్యకు ప్రోత్సాహము చేసి
 ట్టును, రెక్కినవారు దొమ్మి హత్యచేసినట్లును, నేర
 మోపబడినది. మూసాజీ జామీనుమీద విడుదల చేయబ

ఇంగ్లీషుప్రతికాభిప్రాయములు.

ట యి మున్

టయిమున్ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది— ప్రాస్సు
 దేశమునకుగాని బెల్జియముదేశమునకు గాని తొందరకలిగినచో
 ఇంగ్లీషువారు యుద్ధముచేయువలసి యుండును. ఆస్ట్రియా
 వారిని కషాయవారు ఓడించి బలవంతులగుట జర్మనీ వారిప్పు
 రు. ఆలాగుననే ప్రాస్సువారిని జర్మనీవారోడించి బలవం
 తులగుట మనమొప్పుకొనజాలము.

డెయిలీన్యూసు

ఈయుద్ధము జాతివైషమ్యములచే గలిగినది. ఇట్టికలహ
 ములలో ప్రాస్సువారును ఇటలీవారును, ఇంగ్లండువారును
 జోక్యముపుచ్చు కొనగూడదు. సర్వియాకుట్రల నణచుటకై
 యారక్తప్రవాహమునందుజోక్యము కలుగజేసికొని పాశ్చాత్య
 నాగరికతకు భంగము రాసియుగూడదు.

నిరాశచెందుట.

లండను జూలై 30:— ఆస్ట్రియా సర్వియాకుట్రమాత్రమే
 యీ యుద్ధము జరుగునను నాశపోయినది.

జర్మనీవారు, ఇంగ్లీషువారు.

ఇంగ్లండు ప్రభుత్వమువా రివిషయమున నేమియు చెప్పి
 యుండలేదు. ఈసందర్భమున జర్మనీవారును ఇంగ్లండువారును
 నేమిచేయుదురో తెలియకున్నది.

హోలాండు తటస్థముగా నుండుట.

హేగు జూలై 30:— బెల్జియము, హోలాండుదేశముల
 వారు ఈయుద్ధమున తటస్థముగా నుండెదమని ప్రకటించిరి.

దేశీయ తంతివార్తలు.

దక్షిణహిందూస్తానము.

మరణశిక్ష విధించుట.

బెంగళూరు జూలై 30:— రంగపుయనునతడు సంజప్ప
 యనుశిల్పవానినియొత్తుకొనిపోయి వస్తువుల నపహరించి బెంగ
 లూరు నగరముసమీపమున నూతిలోపారవేసెను. అందునకై
 ముద్దాయికి డిస్ట్రిక్టు అండ్ సెషన్సుజడ్జి పామరుగారు మరణ
 శిక్ష విధించిరి.

మైసూరు దొరతనపు ప్రకటన.

బెంగళూరు జూలై 30:— మైసూరు దొరతనమువా
 డిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— పవిత్ర ప్రాంతముల జిల్లాలలో
 తప్పు తక్కినవోట్ల పంటలు సరిగపండుచో లేదోఅనుమానముగ
 నున్నది. భూములను బాగుచేసికొనుటకు రకావీ వీపద్ధతుల
 వివాదరెండుతరల రూపాయలు మంజూరు చేయబడినది.

నివాసీయునుడు పట్టుకొనబడుట.

బెంగళూరు జూలై 30:— రంగూనులోని డిక్టా
 గుకంపెనీ పత్రమున తాను అండమాను దీవులలో వర్తక వ్యా
 పారములను జుపు యేజంటుగ నుండినది జి. ఎఫ్. భోగ్యుర
 అను యూరోపియనుడు చెప్పుచున్నాడు. ఇతడు పుస్తకముల
 వ్యాపారముచేయు ఇ. మాంటిసోలుకు 230 రూపాయలు
 చెల్లించ వలయునని చెప్పి పురి చ్యాంకుకు చెక్కువ్రాసి
 యిచ్చెను. చెక్కును మార్చుటకు పంప మరయొకసారి పంప
 వలసినదని తిప్పివేసిరి. దానివివాద మాంటిసోలు కనుమానము
 కలిగి కేసుచేయగా భోగ్యురకు బిచ్చు భోజన గృహములో
 పట్టుకొనబడెను. ఇతనిని డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు కొక్కుగారి
 యెదుటకు తీసికొనిపోయి, మామనందలకు బాండు వ్రాసి
 యిచ్చిన రికాబు జామీనుమీద విడుదలచేసిరి ఈలోపుగ
 రంగూను నుండి సంగతి సందర్భములు తెలిసికొని బడును

బ్యాంకు
లాహారు జూలై 30:—ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు నివాసులను పంజాబు ప్రభుత్వంలో భాగస్వామిగా చేసివేసింది. ఈ సందర్భములో సంగతి సందర్భములను తెలియ జేయుచు ప్రతికూలక బాబును వ్రాసిరి. దానిలో నీ క్రింది విషయములు ఉన్నవి:—బ్యాంకు ఉద్యోగులు తెలియ జేసిన సంగతుల వలన ఆపారము కలిగి దరఖాస్తు చేయవలసి వచ్చెను. మేనేజరు డైరెక్టరు ముఖరాజు భాల్లాగారి అధిపతి జూచిన మీదట బ్యాంకుయొక్క యధార్థపుస్థితి తెలిసి దరఖాస్తు తీసివేసికొనిరి. బ్యాంకు మంచిస్థితిలోనున్నదని నమ్మకముతోచి నూటికి నూరుపాళ్లము లిచ్చెదమన్న భాగములనువిక్రయించుటకై నిరాకరించిరి. ఇదివరకుండినట్లుగానే నిలువసాముండుట కొప్పుకొనిరి.

ఇల్లుకూలి చనిపోవుట.

లాహారు జూలై 31:—బాలంధరు జిల్లాలోని రామయ్యుద్ద 28 వ తేదీన మిక్కిలి. దుఃఖకరముగ సంగతి జరిగినదని ప్రతికూలక విలేజుకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. ఒక పంతుగ సందర్భమున నిక్కడొక పాతభవనములో సూరమి పేయమందివరకు సూరవేళయిరి. ఈ భవనములో కొంతకూలి నూరుమంది స్త్రీలు పాతుకొనిపోయిరి. గోడకూలుట ఒకగోడ కూలిపోవుటచే దానికెదురుగనుండిన మరెయ్యిటి కూలి మరెక్కువ స్త్రీలు పాతుకొనిపోయిరి. గ్రామస్థుల సహాయము. పోలీసువారును, గ్రామస్థులను ఈ సంగతి జరిగిన ఘోరికి వెళ్లి కొందరిని బయటకులాగి రక్షించిరి. నలుబదిమంది చనిపోవుట. రమారమి నలుబదిమంది స్త్రీలు చనిపోయిరి. ముప్పది మందికి చాల చెబ్బలుతిగిలినవి.

మోసము.

లాహారు జూలై 30:—పంజాబులో తెలిగ్రాపు ఇన స్వైర్యుగనున్న టర్నరు ఆరువేల ఖర్చు పెట్టినిదే పెట్టినానని దొంగట్రావిలింగు బిల్లునొకదానిని తయారు చేసెను. ఇందుకు ఇతనిపై మోసము చేసినందుకు తెలిగ్రాపు డిప్యూమెంటువారు నేరముమోపిరి. లయలో పూరు సెషన్సు జడ్జి బ్రామరుగారు విచారించిరి. జ్యూరీకిని, జడ్జికిని ఆభిప్రాయ భేదము కలిగినది. కాబట్టి కేసును లాహారులో నున్నచీపు కోర్టుకు విచారణకు బంకినారు. చీపుకోర్టువారీకేసును అడ్వోకేటులలో విచారించుటకు నేడువాందా జేసినారు.

రైలుకట్ట తెగుట

లాహారు జూలై 30:—లాహారులోనున్న, పశ్చిమార్త రైలువే ట్రాక్కుకు మేనేజరు ఆలైనులోనున్న వైమను మేల్పల్లందరుకు ఈక్రింది తంతి వార్తను బంపిరి:—లిండ్స్, లెలోపూరు స్టేషనుల మధ్య లైను తెగిపోయినది. ప్రయాణికులను తెగినచోట దింపి, ఆవరణ వైపునకు జేర్చి, రైలువై ఎక్కించుట గూడ కష్టము. రైలుకట్ట తెగిన స్టేషనుల చాటి పోవలను ప్రయాణికులను ఆలస్యమగుటయే గాక, ఇబ్బందులకూడ కలుగును. వీని కన్నీటికి ఒప్పుకుంటే ప్రయాణము చేయవచ్చును. ఈ విషయమును ప్రయాణికుల కందరికి తెలుపవలయును.

రావులపిండిజిల్లాలో నేరములు హెచ్చుట.

లాహారు జూలై 30:—పంజాబురాష్ట్రమునందలి రావుల పిండిజిల్లాలో రావులపిండిపట్టణము కాంటన్ మెంటులోతప్ప, తక్కిన అన్నిచోట్లను నేరములు విపరీతముగ జరుగుచున్నవి. ఈ కారణమువలన మూడుసంవత్సరకు పోలీసుసిబ్బంది హెచ్చుగ నుండవలయునని ఉత్తరువైనది. 1914 సం॥ జూన్ 15 తాకి ఖనుండి హెచ్చించుటకు ఉత్తరువుచేసినారు. రావులపిండి తాలూకా గోట్రాలోను, బాండాలోను, గుజార్ ఖాన్ తాలూకా సుధూర్లోను కొత్తగ పోలీసుస్టేషనులు పెట్టవలయునని ఉత్తరువైనది. నేరములు ఎంతవిపరీతముగ జరుగుచున్న ఈక్రింది లెక్కలవలన తెలుసు. కడచిననాలుగు సం॥ లో పిండి తాలూకాయందలి నాలుగు పోలీసుస్టేషనుల

క్రిందనున్న గ్రామములలో 83 మాత్రము, 64 బండిపోట్లు, 64 పుకన్న దొంగతనములు జరిగినవి. నేరములు కలుగుతుండజేయుటకు అనేకకొత్తపద్ధతులు అవలంబింపబడును.

బాబ్బల జాడ్యము

సిహ జూలై 30:—జూలై 25 వ తారీఖులో ఆంధ్ర మైన వారమునందు ఇండియాలో 438 మందికి పైగు తగిలినది. వీరిలో 228 మంది చనిపోయినారు. 228 మందికిగాను బొంబాయి రాష్ట్రానిలో 112 మంది, మదరాసులో 8, బంగాళములో 6, బీహారు ఒరిస్సాలలో 11, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 5, పంజాబులో 27, మరాఠ్ 108, మైసూరు 50, సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో.

వైస్రాయికి నూతనాధికారము

సిహ జూలై 30:—ఇకముందు ఇండియాకు వచ్చు వైస్రాయిలకు ఇయ్యబడు అధికార పత్రములలో, దోషస్థులకు తుమాపణ నొసగు సభికారము జేర్చవలయునని ఇండియా సెక్రటరీగారు తీర్మానించినట్లు తెలియపెట్టెను. అధికారము ఒక్కరాజుగారికి మాత్రమేకలదు. వైస్రాయికి నూతనాధికారము. కాని దీనివలన ఎక్కువలాభముకలుగు ననుకొనుటకు వీలులేదు. ఏమందురా! తమించువని వేడుకొను వారి సంఖ్య ఎప్పుడూ తక్కువగానే యుండును. క్రిమిలు ప్రాసీజరు కోడు 401 నెక్కువ ప్రకారము వైస్రాయిగాని, గవర్నరులు, లెఫ్టినెంట్ గవర్నరులుగాని దోషియొక్క శిక్షను, తగ్గించుటకును, లేక ఆసలురద్దుచేయుటకు మాత్రమే అధికారమును కలిగియున్నారు. కాని ఇప్పుడు వైస్రాయిగారికి యియ్యబోవు అధికారము వలన దోషిని, నిర్దోషిగ చేయవచ్చును. అవగా శిక్షింపబడిన వానికి కాసవము వలన కొన్ని ఇబ్బందులు కలవు. ఈ ఇబ్బందులు 401 వ నెక్కువ ప్రకారము తొలగుటలేదు. వైస్రాయిగారి తుమాపణవలన దోషముచేసి శిక్షింపబడిన వాడుకూడ ఎన్నడును దోషముచేసి ఎరుగని పానివర పరిగణింపబడును.

సంయుక్తరాష్ట్రము.

చెయిభాదీ మహారాజు.

అలహాబాదు జూలై 30:—చెయి భాదీసంస్థానాధిపతులు చనిపోయిరి. వీరిశ్మశ్త్రాసాదరులు దివానుగంగాసింగు గారు మహారాజుగ నుండుటకై దొరతనమునా రంగీకరించి నారు.

దేశీయమహాసభ.

సభాధ్యక్షుడు.

అలహాబాదు జూలై 30:—సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుకమిటీవారు మదరాసులో జరుగబోవు కాంగ్రెసుకు లాలా బజవతిరాయిగారిని సభాధ్యక్షునిగజేయుడని మదరాసు కాంగ్రెసు కమిటీవారికి సిఫారసు చేయుటకు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కమిటీకి ఇదివరకు పండిత మోతీలాల్ నీహారుగారు ప్రెసిడెంటుగనుండిరి. వారి స్థానమున ఇప్పుడు డాక్టరు సతీశచంద్రబసర్థిగారిని ఎఠ్ఠవేసిరి.

ఆంగ్లో ఇండియను సంఘము.

అలహాబాదు జూలై 30:—ఇండియాలోని ఆంగ్లో యిండియను సంఘములన్నిటికీ ప్రెసిడెంటుగ ఉద్దయ పి.యస్. మిల్న్ బెజ్ గారు, ఇండియాలోనున్న ఆంగ్లో ఇండియను సంఘములకు ఒకజాబును వ్రాసిరి. దానిలో ఈక్రింది విషయము లున్నవి. ఆంగ్లో ఇండియను బాలురు పెద్దక్షామలో చదువుకొనుటకు అవకాశము కలుగజేయు అభిప్రాయముతో అలహాబాదునందు, విద్యార్థులవసతి గృహమును నిర్మింపబడినాను. ఈ విషయములో తక్కిన ఆంగ్లో ఇండియను సంఘములవారు సాహాయ్యము చేశారా? సాగునా సాగదా? అని అడుగుటకు ఇదివరకు అలహాబాదులో నెట్టిన హాస్టలును సాగవలయునా? వద్దా? అనియున్నది. భాబుతోపంపిన రిపోర్టు ఈక్రింది విషయము లున్నవి.

ఈ హాస్టలులో ఇప్పుడు 14 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. హాస్టలులో చేరవలయునని విద్యార్థులు చాలమంది ఉన్నారని బహిషించారు. 1914-15 సం॥ నకు గవర్నరు మొత్తము 6 లక్షల రూపాలను సాహాయ్యముచేసినారు. అనేకవిద్యార్థులకు వేతనము లిచ్చెదమని చెప్పవచ్చును. 24 వ తారీఖు

కులకు వసతిని కలుగ జేయుటకు కాళ్ళోమగు భవనము నొకదానిని కట్టవలయునని ఆలోచించుచున్నాము. ఈ పని మూడు నాలుగు సంవత్సరములలో జరగవలయును. వేమేలా కమిటీవారు ఆసక్తికరముగా, శ్రేష్ఠముగా, శాశ్వతముగా కొన్నిగా లాహారులో కట్టవలెననినారు. ఈ కళాశాల దాని పొట్టి అని పోసికొనెట్లు చేయవలయునని గూడ కమిటీవారి ఆభిప్రాయము. దేశములోనున్న ఆంగ్లో ఇండియనులలో కాలేజి క్లాసులలో చదువ వలయునని యిది పుట్టి అంధము సాహాయ్యము సేయ సిద్ధముగా నున్న పును భూమిగొని కాళ్ళోమగుహాస్ట్ర కట్టవలసిన కట్టవచ్చును. లును సమయమింకను రాలేదని, లెఫ్టినెంట్ గవర్నరు సర్ జేమ్సు మెన్డెన్ గారు అనుచున్నారు.

కాలమానము.

సిహ జూలై 31:—క్రీష్ణకల్పముయొక్క తూర్పు భాగమునందు ఋతుపవనము చాలవరకు రిగ్గినదికాని మధ్య పిందూ దేశముయొక్క పడమటిభాగమునకు చుట్టునుండిన ఆదేశములో కొంతవరకు సభికముగనే వర్షించినది. లోయరు బర్మా, సంయుక్తరాష్ట్రముల పడమటను, రాజపుత్రానామ, మధ్యపిందూదేశము, మధ్యపరగణాల పడమటిభాగము, ద్వీప కల్పముయొక్క పడమటితీరము ఉత్తరవైద్రావాదులోని సర్వత్రవర్షము పడుచున్నది. అస్సాము, బంగాళము, బీహారముయొక్క తూర్పు భాగము, పంజాబుకు ఉత్తరమునకు గుజరాతు, బొంబాయి దక్కను, చెన్నై ప్రాంతపుయొక్క ఉత్తరమునకు, అక్కడక్కడ వర్షించినది. ఆంధ్ర బగ్గా, ఒరిస్సా, సంయుక్తరాష్ట్రముల తూర్పు భాగము, పశ్చిమార్త పరగణాలు, మధ్యపరగణాల తూర్పునకు, మైసూరుకు వైర్వతి భాగమునకు కొన్ని జల్లులు పడినవి.

నూచన:—రాజపుత్రానామ సంయుక్తరాష్ట్రముల తూర్పునకు వర్షము రిగ్గి, అస్సాములో హెచ్చును.

కోర్టు వ్యవహారములు

ఈసేమెంటు ఆర్టుక్రిందదావా.

(న్యాయమూర్తులు, సదాశివఅయ్యుడు, నేషియరుగార్లు)
రామనాథము జిల్లాలో ఇల్లుముల్లి గ్రామము క్రింద గాల్ గ్రామములోనున్న చెరువుగండపారు సిట్టికో తమ భూములను సాగుజేసి కొనెదరు. ఈయలుమిల్లి గ్రామములకు కాలవకు కట్టగట్టి నీరురానిచ్చుట లేదనియు, కాలువకు తీర్చవలసినదని క్రిందగాల్ గ్రామస్థుల కాజ్ఞానొసంగ వలసినదనియు దావాతేబడెను. పరమకుడి జిల్లా మునసబుగారు వాదలకానీరు చెరువునుంచి పెట్టుకొను అధికారము కలదనిగాని కట్టను ప్రతి వాదులు తెంచవలసినదని ఆజ్ఞాపించుటకు వల్లపడవరి. రామనాథము సబార్డు నేటు జడ్జిగారు జిల్లా మునసబుగారితో నేకభవింపి కట్టకు కొంతభాగము తీయ వలయుననిరి. దీని మీద వైకోర్టుకు ప్రతివాదులు అపిలు జేసిరి. ఇండియన్ ఈస్ మెంటు ఆర్టు 47 వ సెక్షన్ ప్రకారము వాదుల హక్కులు, పోయినవనియు, 1890 మొదలుకాలవ మూసి వేయబడుటచే, ఆభూమి యంతయు సాగుజేడి క్రిందనున్నది గాని కాలు వనునదిప్రత్యేకముగా లేదనియు, వాదులు 20 ఏండ్లనుండి ఈసేమెంటు ఎప్పుడు ఆధాపడి యుండలేదనియు, ఎట్టి హక్కులున్నా వారికిని పోయినవనియు దివాన్ బహు దూర్ నారాయణరావు గారు వాదించిరి. న్యాయమూర్తులు క్రిందికోర్టుతో నేకభవింపి ఆజ్ఞులకు వర్షుజేసిరి.

కృష్ణాజిల్లా కేసు.

(న్యాయమూర్తులు ఓట్లకేట్ల నేషియరుగార్లు.)
నూజిడు జమీదారుగారు ఒక రయతును భూమిని వదలివెట్టుట కాజ్ఞాపించిరి. జిల్లా మునసబుగారు రయతుకు నీరయిన హక్కులు భూమిలోగలవని దావాను కొట్టివేసిరి. కృష్ణాజిల్లాకోర్టుకు జమీదారుగా రిపీలుచేసి ఈ కేసును మూడు కొని యింకొకటి తెచ్చుటకు అనుష్ఠాన జేసిరి. అందుకు గారణము జమీదారుగారి యేకేంటు కేసులో ముఖ్యమయిన దస్తావేజుల ఫయలుచేయక యుండుటయట. ఇందుకు జిల్లాజడ్జి గారంగీకరించిరి. ఇల్లు క్రొత్తదానాను తీసికొనివచ్చుటకు ఆజ్ఞ యిచ్చుటకు జిల్లాజడ్జిగారికి అధికారములేదని రయతు పక్షమున వేయవచ్చు రామనాథముపంతులు బి. ఎ. డి. ఎల్ గారు వాదించిరి. వాదితరఫాన పురాణం నాగభూషణం ఎం. ఎ. డి. ఎల్ గారు జిల్లాజడ్జిగారికి ఒరిజినల్ కోర్టు అధికారము లున్నవిగాన నట్లుచేయవచ్చుననిరి. ఒక పర్యాయము జిల్లా మునసబు కోర్టులో కేసు తీర్మానింపబడిన పిమ్మట గారి ప్లరీచారణము నాజ్ఞాపించుట తప్పని న్యాయాధికారులు తీర్చిన జేసిరి.

THE AUSTRO-SERVIAN

ARTILLERY BATTLE REPORTED.

Russia's Determined Attitude; Operations Extended to

HOPE OF LOCALIZATION ABANDONED.

BERLIN EXPECTANT OF WAR.

BRITAIN ALL ALIVE AND READY UNITED.

The war is proceeding. An artillery battle is reported. Russia has declared the Gulf of Finland closed to night-navigation and indicated operations on that side. She is briskly mobilising her troops. Germany has practically challenged the action by demanding an explanation though she says she stands most devotedly to peace. Berlin is all war struck. Prices have risen. Businessmen are alarmed. Banks are run on and war is expected every moment. In England hopes of localisation are abandoned. The Times is exercised over the possibility of France being crushed by Germany and is determined to stand by France and the Balance of Power. Britain is trying to induce France to stand aloof. Sir Edward Grey has given up his idea of Conference as impossible though he is still hopeful of efforts for peace. To Mr. Asquith peace and war are hanging in the balance and a catastrophe is almost in sight. The second reading of the Home Rule Bill has been abandoned and all parties have combined heartily to circumscribe calamities, if not to avert them. Precautionary measures all over the United Kingdom and the Dominions are proceeding and the concentration at Malta is complete. The future envelopes the Face of Europe.

British Mobilisation.

ACTIVITY AT MALTA.

Dockyard Working all Night.

LONDON, July 30.—MALTA.—It is stated that the precautionary stage of mobilisation has been ordered. The dockyard is very active and was working all night. All leave has been cancelled.

Bank of England Rate.

The Bank of England rate of discount was to-day raised to four per cent.

An Artillery Battle.

In Progress.

ST. PETERSBURG.—An artillery battle is reported to have been begun near Smolensko to the south of Belgrade.

Russian Mobilisation.

In Fifty-two Governments.

Mobilisation is proceeding in fifty-two Governments in Russia.

The Austrian Emperor.

The Emperor Francis Joseph and the Archduke Charles Francis Joseph are returning to Vienna.

Hopes of Localisation Abandoned.

LONDON, July 30.—The hope of the war's being confined to Austria and Servia is almost being abandoned.

A Burning Question.

What will Germany and Britain Do?

In the absence of an authoritative statement by the Government, the burning question still remains what Germany and Great Britain will do.

London Times.

Probabilities of a Conflagration.

Times sums up one point of view when it says:—If France or the safety of Belgian frontier is menaced, we shall know how to act. We can no more afford to see France crushed by Germany or the Balance of Power upset against France than Germany can afford to see Austria-Hungary crushed by Russia and that Balance of Power should upset against Austro-Hungarian interests.

Daily News.

Advice to France, England and Italy.

LONDON, July 30.—"DAILY NEWS" on the other hand says:—Free peoples of France, England and Italy should refuse to be drawn into the circle of this dynastic trouble. We must not have our western civilisation submerged in the sea of blood in order to wash out Servian conspiracy.

Banks Foreshadow Crisis.

LONDON, July 30.—Figures of Bank return reflect a crisis. Private securities have increased thirteen and three quarter millions, and reserve notes and gold decreased two and a half millions.

Rise in Price of Flour.

Flour has risen another shilling.

Berlin People Await War.

Reuter's correspondent in Berlin describes people there as waiting for war.

Runs on Savings Banks.

Runs have occurred on Savings Banks and gold is disappearing from circulation.

Business Men Alarmed.

Business men are alarmed and Banks are calling in loans.

Rise of Food Prices.

There have been sudden rises in food prices and foreigners are leaving the city (Berlin). Cereals have advanced ten to twenty marks.

Neutrality of Netherlands.

THE HAGUE.—Netherlands have proclaimed their neutrality.

Gold for Europe.

LONDON, July 30.—"Carmania" and "Kronprinzessin Cecilie" are in the Atlantic on their way to Europe. The former has twelve millions, latter six million dollars in gold on board. In the event of Germany's being involved in war "Kronprinzessin Cecilie" will endeavour to regain New York.

Mr. Asquith's explanation.

Peace and War in the Balance.

Explaining the reasons for this step Mr. Asquith said:—"We meet to-day under conditions of gravity which are almost unparalleled in the experience of any one of us. Issues of peace and war are hanging in the balance with the risk of a catastrophe of when it is impossible to measure dimensions and effects."

Internal Union Desired.

Consequently it is vital to the whole world that Great Britain, which has no interests of her own directly at stake, should present a united front (loud cheers) and be able to speak and act with the authority of an undivided nation. If to-day we proceeded with the Amending Bill we should inevitably be involved in acute controversies concerning the domestic differences. Such controversies would use up our time and at such a moment might have injurious and lasting injurious effects on the international situation. Mr. Bonar Law fully shares my views and we therefore propose to postpone the Amending Bill without prejudice to its future, hoping that the patriotism of all parties will contribute to what lies in our power, if not to avert, at least to circumscribe calamities which are threatening the whole world.

Sir E. Grey's Statement.

Situation did not Improve.

Speaking in the Commons Sir Edward Grey said he regretted that the situation was not less grave to-day than it was yesterday. Austria has begun war against Servia, while Russia has partially mobilised. This has hitherto not led to the corresponding steps by other Powers.

Great Britain's Efforts.

Great Britain has continued to strive for European peace and, I am glad to say, has hitherto had no difficulty in keeping in touch with the other Powers, though it has not been possible for the Powers to pin in the diplomatic action which I proposed on Monday.

Stock Exchange in London.

LONDON, July 30.—Consols closed at sixty-nine and a half.

French Bank Rate Raised.

The French Bank rate has been raised to four and a half.

British Precautionary Measures.

Protection of Docks Etc.

Precautionary measures, Military and Naval, including the protection of docks etc. continue throughout the United Kingdom and the Dominions.

Protection of Oil Tank.

Special Guns to Destroy Air-Craft.

Special guns to destroy Air-Craft have been mounted in the neighbourhood of the Oil Tank.

Concentration of the Mediterranean Fleet.

Nearly the whole of the Mediterranean Fleet has now been concentrated at Malta.

Russian Mobilisation.

Germany Requests Speedy Explanation.

LONDON, July 30.—It is reported in diplomatic circles that Germany has asked Russia for an explanation of her mobilisation, and has requested a reply as speedily as possible.

Labour M. Ps.

Vote of Confidence in Sir Edward Grey.

The Labour Members of the House of Commons to-day passed a vote of confidence in Sir Edward Grey.

Bombardment of Belgrade.

BY AUSTRIANS.

Servian Official Statement.

The Servian official advices state that Austrians are bombarding Belgrade.

British Precautionary Movements.

Special Reserve & Territorials' Assistance.

Special Reserve and Territorial detachments are assisting in British precautionary military movements.

Lights in Gulf of Finland

EXTINGUISHED.

Night Navigation Prohibited.

Lights in the Gulf of Finland are being extinguished and night navigation is prohibited.

A Request to Retain Coal Stocks.

LONDON, July 30.—The Admiralty has requested the Welsh coal owners to retain their stocks.

Active Diplomatic Conversations.

Reuter's Agency learns that diplomatic conversations are still being actively pursued.

Germany's Desire for Pacification

Russian Mobilisation an Obstacle

Germany affirms that she positively desires to join any pacifying step, but that the Russian mobilisation makes the situation more difficult. Germany continues to give good advice to Vienna and urges Great Britain and France to do likewise in St Petersburg.

Situation Still Grave.

At eleven o'clock to-night an opinion was held in the diplomatic circles that the situation was still grave despite the powerful influences working for peace.

Fresh Military Movements.

A Serious Concern.

News of fresh military movements is giving occasion for serious concern.

Belgrade in flames.

Official Announcement

VIENNA.—It is officially announced that Belgrade is in flames.